

**UCHWAŁA NR III/25/10
RADY GMINY W PARZĘCZEWIE**

z dnia 30 grudnia 2010 r.

**w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy
Parzęczew na lata 2011 – 2017”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 137, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28 poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675) oraz art.17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 Nr 202, poz. 1551, Nr 219, poz.1706, Nr 221, poz. 1738, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 40,poz.229), art.4¹ ust. 1, 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz.473, Nr 115, poz. 793, Nr 176, poz.1238, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 144, poz. 1175 z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 127, poz. 857, art.6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 125, poz. 842) – Rada Gminy w Parzęczewie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Parzęczew na lata 2011-2017”, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Parzęczew oraz Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Parzęczewie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2011 r.

Przewodniczący Rady Gminy

Władysław Kruczyk

Załącznik
Do Uchwały nr III/25/10
Rady Gminy w Parzęczewie
z dnia 30 grudnia 2010 r.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY PARZĘCZEW
NA LATA 2011 - 2017**

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp	3
II.	Sytuacja demograficzna gminy	5
III.	Aktualna sytuacja społeczna gminy	7
III.1.	Określenie grup społecznych wymagających wsparcia. Formy wsparcia	7
III.2.	Ubóstwo	11
III.3.	Sieroctwo	12
III.4.	Bezdomność	12
III.5.	Bezrobocie	13
III.6.	Niepełnosprawność	14
III.7.	Długotrwała lub ciężka choroba	16
III.8.	Przemoc w rodzinie	16
III.9.	Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	17
III.10.	Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność.....	17
III.11.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych	18
III.12.	Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze	19
III.13.	Trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	19
III.14.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	20
III.15.	Alkoholizm lub narkomania	20
III.16.	Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa.....	21
III.17.	Klęska żywiołowa lub ekologiczna.....	21
III.18.	Organizacje świadczące pomoc społeczną	22
IV.	Analiza SWOT	31
V.	Analiza problemów, misja i cele społeczne	32
VI.	Gminne programy pomocy społecznej	35
VII.	Projekt polegający na poprawie warunków życia w gminie Parzęczew.....	39
VIII.	Ekonomia społeczna	42
IX.	Monitoring Strategii	51
	Zakończenie	52

I. WSTĘP

Podstawowym celem działania samorządu jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju regionu, który prowadzi do poprawy jakości życia lokalnej społeczności. Szczególna rola samorządu terytorialnego została zarysowana przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej w artykule 163, który stanowi, że samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne nie zastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych. Zgodnie z artykułem 7 punkt 1 ustawy o samorządzie gminnym do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. Natomiast zadaniem polityki społecznej i działań na rzecz integracji powinno być wzmacnianie potencjału społecznego mieszkańców danego obszaru w taki sposób, by byli oni w stanie samodzielnie rozwiązywać problemy stojące przed nimi, by pragnęli i potrafili podejmować aktywne działania na rzecz dobra wspólnego w obrębie społeczności lokalnej, w której żyją. Integracja i polityka społeczna to także rozwiązania systemowe, mające na celu pomoc tym, którzy nie potrafią rozwiązać swoich problemów samodzielnie przy wykorzystaniu posiadanych zasobów. To również przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i grup, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, z którą nie potrafią sobie poradzić oraz działania na rzecz przywrócenia im możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

W realizacji zadań polityki społecznej konieczna jest wzajemna współpraca zarówno jednostek administracji publicznej wszystkich szczebli, jak i współdziałanie administracji publicznej z sektorem pozarządowym. Tylko połączenie tych wszystkich sił, wspólna realizacja programów i projektów na rzecz mieszkańców gminy, gwarantuje skuteczność podejmowanych działań w obszarze polityki społecznej.

Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Parzęczew stanowi podstawę do realizacji trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie.

Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych i niepublicznych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin. Strategia jest dokumentem planistycznym, który pozwala ukierunkować długofalowe, najczęściej dłuższe niż pięć lat, zamierzenia organizacji lub systemu i wykorzystanie jej potencjału oraz zasobów dla osiągnięcia zamierzonych celów. Stanowi naczelną orientację, która jest główną linią i zarazem wytyczną postępowania kierownictwa organizacji i podejmowania przezeń kluczowych decyzji w związku

z sytuacjami, jakie zachodzą wewnątrz i w otoczeniu.

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z art. 17.ust.1 pkt1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej i jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym.

Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie Parzęczew powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie problemów społecznych. Są to m.in.

- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473z późn. zm.).
  - Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.).
  - Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).
  - Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. Nr 122, poz. 1143 z późn. zm.).
  - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010r. Nr 234, poz. 1536)
  - Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008r. Nr 69 poz. 415 z późn. zm.).
- _ Strategia Polityki Społecznej na lata 2007-2013,
_ Narodowa Strategia Integracji Społecznej,
_ Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL),
_ Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego do roku 2020,
- Strategia Rozwoju Gminy Parzęczew na lata 2009 – 2015

Po podpisaniu przez Rząd RP Traktatu Akcesyjnego wszelkie prawa w zakresie polityki społecznej obowiązujące w Unii Europejskiej stały się dla Polski obowiązujące.

Kierunki polityki społecznej dla krajów Unii Europejskiej określa w pierwszej kolejności Strategia Lizbońska oraz Europejski Model Społeczny Unii Europejskiej i Rady Europy.

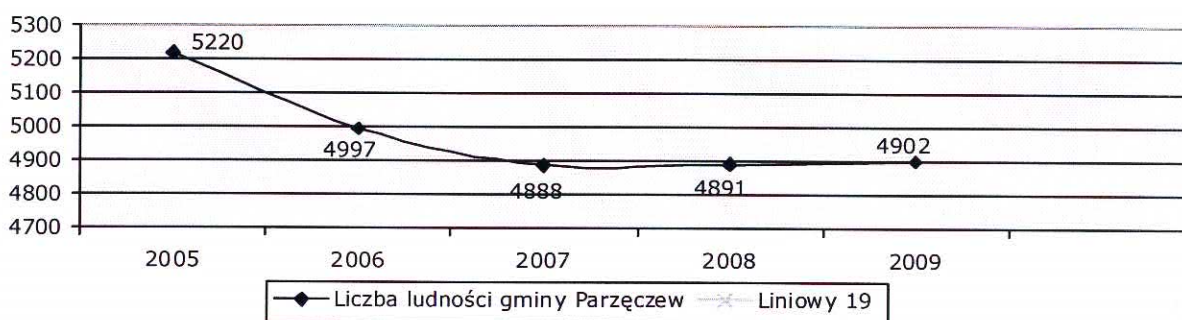
Natomiast Traktat Konstytucyjny Unii Europejskiej (obecnie przyjęty przez Traktat Reformujący) wprowadza Kartę Praw Podstawowych Unii Europejskiej, która ma również stanowić podstawę dla prowadzenia polityki społecznej i działań na rzecz integracji w krajach członkowskich.

Potrzeba opracowania takiego dokumentu dla Gminy Parzęczew wynika nie tylko z przesłanek formalnych (ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek opracowania, uchwalenia i realizowania strategii), ale również konieczności podjęcia działań w istotnych dla gminy obszarach aktywności polityki społecznej, takich jak: praca, warunki bytu czy ład społeczny.

II. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA GMINY

Na koniec 2005 roku gmina Parzęczew liczyła 5.220 osób, a na koniec 2009 roku liczyła 4.902 osoby. Liczba osób zamieszkujących gminę Parzęczew uległa zmniejszeniu.

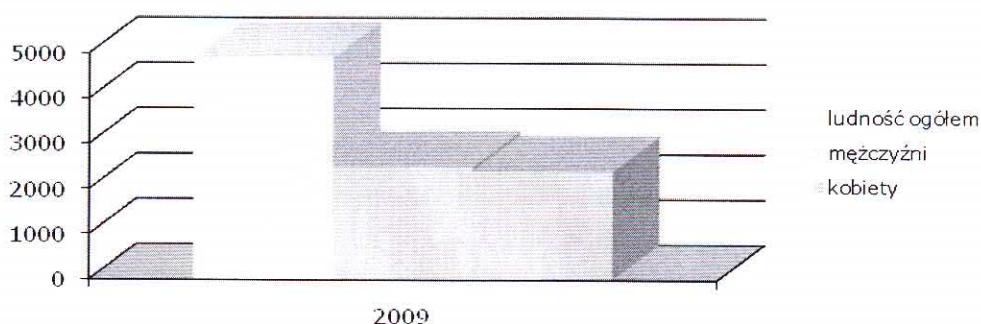
Wykres 1. Ludność gminy Parzęczew w latach 2005 – 2009.

Źródło: Na podstawie ewidencji ludności prowadzonej w Urzędzie Gminy w Parzęczewie

Parzęczew jest jedną z nielicznych gmin województwa łódzkiego, w której jest więcej mężczyzn niż kobiet. Taki układ struktury płci jest charakterystyczny dla gmin wiejskich.

Wykres 2. Struktura ludności gminy Parzęczew wg płci.

Źródło: Na podstawie ewidencji ludności prowadzonej w Urzędzie Gminy w Parzęczewie

Przyrost naturalny na przestrzeni pięciu lat tj. od roku 2005 do 2009 kształtował się w następujący sposób (patrz tabela nr 2). Lata 2005 do 2007 lata charakteryzowały się niewielkim, aczkolwiek ujemnym

przyrostem naturalnym, zaś w 2008 i 2009 roku odnotowano dodatni przyrost naturalny.

W latach 2008 i 2009 liczba urodzeń była większa od liczby zgonów. W 2007r. odnotowano największy ujemny przyrost naturalny, który wynosił 0,98.. Średnia liczba urodzeń i zgonów na przestrzeni badanych pięciu lat wynosiła 0,01 tj. liczba urodzeń w stosunku do liczby zgonów była wyższa o 3 osoby.

Tabela 1. Struktura ludności gminy Parzęczew według płci i wieku na 31.12.2009r.

Wiek	ogółem	mężczyźni	kobiety	w odsetkach			na 100 mężczyzn przypada kobiet
				ogółem	mężczyźni	kobiety	
0 - 4 lata	272	140	132	5,6	5,6	5,5	94
5 - 9 lat	245	128	117	5,0	5,1	4,9	91
10 - 14 lat	267	141	126	5,4	5,6	5,2	89
15 - 19 lat	332	185	147	6,8	7,4	6,1	79
20 - 24 lata	380	193	187	7,8	7,7	7,8	97
25 - 29 lat	391	198	193	8,0	7,9	8,0	97
30 - 34 lata	395	213	182	8,1	8,5	7,6	85
35 - 39 lat	368	195	173	7,5	7,8	7,2	89
40 - 44 lata	322	179	143	6,6	7,2	6,0	80
45 - 49 lat	320	163	157	6,5	6,5	6,5	96
50 - 54 lata	355	189	166	7,3	7,6	6,9	88
55 - 59 lat	343	186	157	7,0	7,4	6,5	84
60 - 64 lata	260	131	129	5,3	5,2	5,4	98
65 - 69 lat	166	75	91	3,4	3,0	3,8	121
70 - 74 lata	147	61	86	3,2	2,6	3,8	141
75 - 79 lat	156	64	92	2,8	2,2	3,3	144
80 - 84 lata	103	35	68	2,1	1,4	2,8	194
85 lat i więcej	80	24	56	1,7	1,0	2,3	233
Razem	4.902	2.500	2.402	100,0	100,0	100,0	96

Źródło: Na podstawie ewidencji ludności prowadzonej w Urzędzie Gminy w Parzęczewie

Drugim czynnikiem mającym wpływ na liczbę mieszkańców gminy i jej zmiany ma ruch wędrowny ludności, czyli **migracje**. Na przestrzeni badanych pięciu lat zauważamy, że saldo migracji w latach 2005-2008 było ujemne i wynosiło na początku badanego okresu czyli w 2005r. aż 109 osób, w roku 2009 odnotujemy tendencje wzrostowe , gdzie saldo migracji wynosiło +2,03. Przez wszystkie badane lata napływ ludności kształtował się średnio na poziomie 102 osób, natomiast odpływ na poziomie 191 osób.

Tabela 2. Przyrost naturalny oraz ruch wędrownkowy w gminie Parzęczew.

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	średnio
Urodzenia	43	53	52	77	70	59
Zgony	52	65	53	52	59	56
Przyrost naturalny	- 0,83	- 0,82	- 0,98	+1,48	+1,19	+ 0,01
Zameldowania	91	111	109	68	130	102
Wymeldowania	200	311	272	106	64	191
Saldo migracji	- 0,46	- 0,36	- 0,40	-0,64	+2,03	- 0,03

Źródło: Na podstawie ewidencji ludności prowadzonej w Urzędzie Gminy w Parzęczewie.

III. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNA GMINY

Gmina Parzęczew położona jest w północno-zachodniej części powiatu zgierskiego w województwie łódzkim. W skład gminy wchodzi 45 miejscowości tworzących 23 sołectwa. Powierzchnia gminy Parzęczew wynosi 103,9 km². Pod tym względem gmina zajmuje piąte miejsce w powiecie zgierskim. Powierzchnia powiatu zgierskiego wynosi 854 km². Liczba ludności gminy Parzęczew na koniec 2009 r. wynosiła 4 902 osoby. Powiat zgierski jest najludniejszym powiatem województwa łódzkiego. Według danych zebranych podczas Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 roku na terenie gminy Parzęczew znajdowało się 1.866 gospodarstw domowych, z czego 1.411 to gospodarstwa rodzinne, a 455 to gospodarstwa domowe nierodzinne. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wynosiła 3 osoby.

III.1 Określenie grup społecznych wymagających wsparcia.

Formy wsparcia.

Na terenie gminy znajduje się 114 rodzin objętych pomocą społeczną (dane na dzień 29 października 2010 roku). W 2009 roku z pomocy społecznej skorzystało 145 rodzin, największy odsetek rodzin to rodziny z dwojgiem dzieci tj. 29 rodzin tego typu korzysta ze świadczeń pomocy społecznej. Powodem tego jest głównie bezrobocie, długotrwała choroba i niepełnosprawność.

Tabela 3. Odsetek osób zagrożonych ubóstwem w gminie na koniec 2009r.

Typ biologiczny gospodarstwa domowego	Odsetek osób w gospodarstwach domowych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną
Małżeństwa/partnerzy z 1 dzieckiem	15,8	23
Małżeństwa/partnerzy z 2 dzieci	20,0	29
Małżeństwa/partnerzy z 3 dzieci	18,0	26
Małżeństwa/partnerzy z 4 dzieci i więcej	6,2	9
Pozostałe gospodarstwa domowe o liczbie osób 1 i 2	40,0	58
RAZEM	100,0	145

Źródło: Na podstawie sprawozdania MP i PS za 2009 rok GOPS w Parzęczewie.

W roku 2009 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Parzęczewie udzielił wsparcia 482 osobom tworzącym 145 gospodarstw domowych (ok. 9,8% ludności gminy). Liczba ta w porównaniu z rokiem 2003 (GOPS w Parzęczewie udzielił wsparcia 816 osobom tworzącym 212 gospodarstw domowych) uległa znacznemu zmniejszeniu. GOPS wypłacił zasiłki celowe 93 osobom na kwotę 98 643 zł oraz sfinansował 148 dzieciom obiady w szkołach na kwotę 56 324 zł. Ponadto gmina zapłaciła za pobyt w domu pomocy społecznej 3 osób z terenu gminy na łączną kwotę 35 757 zł.

Tabela 4. Formy pomocy udzielane dla podopiecznych przez GOPS w Parzęczewie w 2009r.

Formy pomocy	Lp.	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń W zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
0		1	2	3	4	5
RAZEM	1	145	x	183 015	145	482
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	2	42	96	25 320	42	150
W tym przyznane z powodu: bezrobocia	3	34	86	22 522	34	116
Długotrwałej choroby	4	3	3	1 461	3	14
Niepełnosprawności	5	5	7	1 337	5	20
Posiłek	6	148	19 395	56 324	77	356
W tym dla dzieci	7	148	19 395	56 324	77	356
Sprawienie pogrzebu	8	1	1	1 978	1	1
Inne zasiłki celowe i w naturze ogółem	9	93	x	98 643	93	271
W tym zasiłki specjalne celowe	10	7	7	1 955	7	20
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	11	2	2	750	2	7

Źródło: Na podstawie sprawozdań MP i PS za 2009 rok GOPS w Parzęczewie.

Tabela 5. Udzielone świadczenia – zasiłki stałe

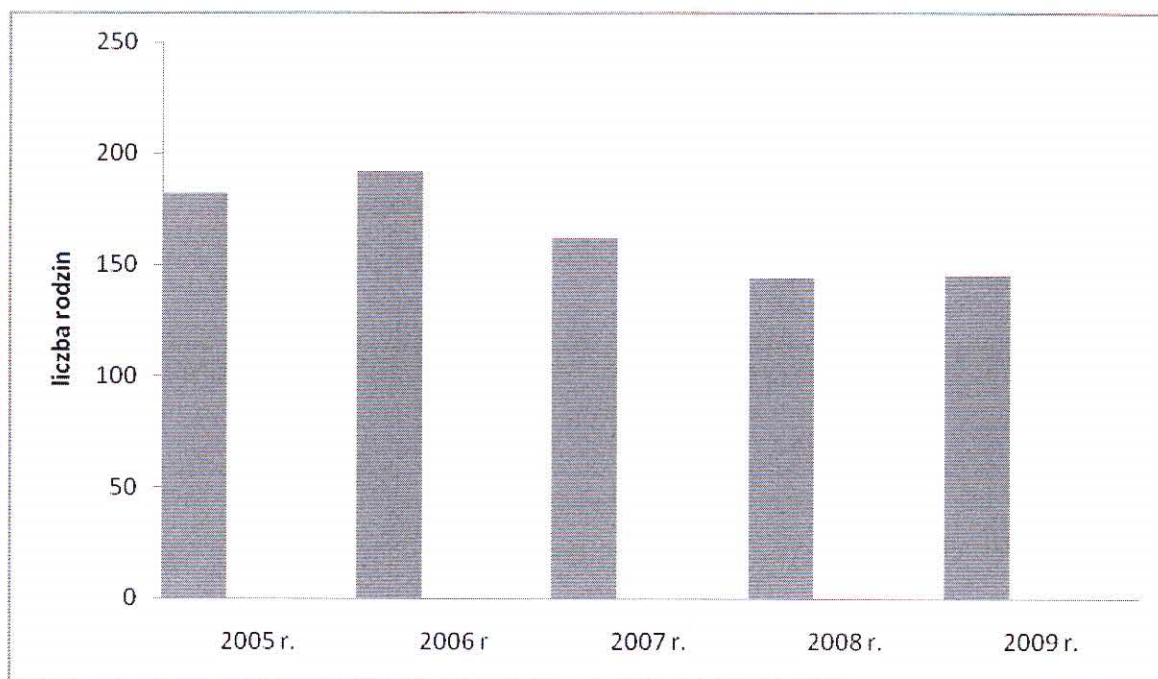
Zasiłki stałe	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe ogółem	12	x	28 559	12	15
W tym przyznane dla osoby: samotnie gospodarującej	10	63	27 490	10	10
Pozostającej w rodzinie	2	5	1 069	2	5

Źródło: Na podstawie sprawozdań MP i PS za 2009 rok GOPS w Parzęczewie.

Na przestrzeni ostatnich pięciu lat obserwuje się tendencję wahającą się jeśli chodzi o liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej. Jednak od 2008 roku wyraźnie mniejsza ilość rodzin jest objęta wsparciem ośrodka. Dane w tym zakresie ilustruje wykres nr 3. Sytuacja ta spowodowana jest malejącą stopą bezrobocia oraz prowadzeniem pracy socjalnej. Założeniem pracy socjalnej jest rozpoznawanie warunków rzeczywistości materialnej, w których zachodzi potrzeba ratownictwa, opieki i pomocy oraz budzenia wśród klientów wyższych potrzeb, uświadamiania celów i mobilizowania do umiejętnego podejmowania wysiłków dla polepszenia swojego losu. Obecnie pracując z rodzinami pracownik socjalny odchodzi od identyfikacji deficytów i problemów klienta na rzecz podejmowania nowych inicjatyw, które pozwolą na odkrycie mocnych stron, swoistych kompetencji i potencjalnych możliwości. Działania te sprzyjają aktywizowaniu i usamodzielnieniu się klientów i ich rodzin.

Wykres nr 3 .Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w gminie Parzęczew w latach 2005-2009

Źródło: Na podstawie sprawozdań MP i PS za 2009 rok GOPS w Parzęczewie.

Od 2007 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Parzęczewie jest realizatorem obszaru A programu pn. „UCZEŃ NA WSI - pomoc w zdobywaniu wykształcenia przez osoby niepełnosprawne zamieszkujące gminy wiejskie oraz gminy miejsko - wiejskie” przez okres trzech lat ośrodek otrzymał środki w wysokości 10 573,67 zł. Środki te zostały przeznaczone na: zakup przedmiotów umożliwiających naukę, uczestnictwo w zajęciach mających na celu podniesienie sprawności fizycznej, dostęp do Internetu. Cel programu to wyrównywanie szans w zdobyciu wykształcenia przez uczniów, będących osobami niepełnosprawnymi, mieszkających na terenie wiejskim i miejsko-wiejskim. Program był realizowany od 1 września 2007 roku do 30 czerwca 2010 roku, finansowany ze środków PFRON. Z tej formy pomocy skorzystało troje dzieci niepełnosprawnych z terenu gminy Parzęczew.

Na mocy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm.) Wójt Gminy Parzęczew realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. Na świadczenia rodzinne składa się: zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego; świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne; jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Zasiłek rodzinny przysługuje osobom jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza na chwilę obecną kwoty 504 zł,

a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności kwota ta nie może przekroczyć 583 zł. Świadczenia rodzinne wypłacane są miesięcznie. Od chwili wejścia w życie ustawy tj. od maja 2004 r. z tej formy wsparcia korzysta corocznie ok. 400 rodzin. Od września 2008r. zmniejszyła się liczba osób pobierających świadczenia rodzinne z powodu poprawy warunków finansowych. Obecnie ze świadczeń rodzinnych korzysta 361 osób, czyli o około 6% osób mniej niż wcześniej. W 2009r. kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych wynosiła 1.027.030,00 zł.

Tabela 6. Świadczenia rodzinne w latach 2006 – 2009 wypłacone przez Urząd Gminy w Parzęczewie.

Rok	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń
2006	407	1.161.909,00
2007	384	1.215.556,00
2008	378	1.051.941,00
2009	342	1.027.030,00

Źródło: Dane własne Urzędu Gminy w Parzęczewie.

Ponadto na terenie gminy działa Zarząd Gminny Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Parzęczewie. Organizacja ta udziela pomocy rzeczowej i finansowej m.in. poprzez: rozdawanie żywności, odzieży i innych artykułów niezbędnych dla podopiecznych, spotkania opłatkowe i spotkania z Mikołajem dla przedszkolaków z Punktu Przedszkolnego w Parzęczewie, wycieczki jednodniowe, organizację Dnia Seniora, wyjazdy w teren do podopiecznych. Zarząd bierze również czynnie udział w festynach z okazji Dnia Dziecka.

III.2 Ubóstwo

Od lat pierwsze miejsce wśród czynników przyznawania pomocy zajmuje ubóstwo i bezrobocie. Wpływ na to ma mała ilość zakładów pracy na terenie gminy, niski poziom wykształcenia ludności rolniczej.

W Polsce ubóstwo dotyczy głównie bezrobotnych, wielodzietnych i niepełnosprawnych. Od kilku lat nie podniesiono kryterium, uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej-dla osób żyjących w rodzinie wynosi ono 351 złotych na osobę. Dla porównania wskaźniki ubóstwa według unijnych wyliczeń to 750 złotych na osobę w rodzinie. Komisja Europejska uznaje za biednych osoby, rodziny i grupy, których zasoby(materialne, kulturowe i społeczne) są do tego stopnia ograniczone, że wykluczają je z minimalnego poziomu życia akceptowanego w kraju, w

którym żyją. Skutkiem pozostawania w ubóstwie jest rozpad więzi rodzinnych, zaburzenie w sferze pełnienia ról społecznych więc i zaburzenie funkcjonowania rodziny. Zjawisko to powoduje falę przestępczości i innych zachowań nieakceptowanych społecznie.

Przez wiele lat działania ośrodka pomocy społecznej skupiały się głównie na realizacji świadczeń pieniężnych przez co minimalizowana była praca socjalna oraz dochodziło do uzależnienia klientów od świadczeń. We współczesnej, zmieniającej się rzeczywistości zagrożone ubóstwem rodziny wymagają odpowiednich działań interwencyjnych uzależnionych od głównej przyczyny ubóstwa. Poza więc dotychczas udzielanymi formami pomocy wykorzystuje się programy współfinansowane przez Unię Europejską. Za najważniejsze uznaje się działania ułatwiające dostęp do rynku pracy osobom długotrwale bezrobotnym, niepełnosprawnym, nieaktywnym zawodowo (macierzyństwo ,opieka nad dzieckiem), nieprzystosowanym do tempa zachodzących zmian. Poprzez zaś pracę socjalną kształtuje się wśród klientów pomocy społecznej odpowiedzialność za swoje życie w nowej rzeczywistości.

W 2009 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Parzęczewie rozpoczął realizację projektu w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, który jest realizowany również w 2010 roku.

III.3 Sieroctwo

Sieroctwo dzielimy na naturalne i społeczne. Z sieroctwem naturalnym mamy do czynienia wtedy, gdy oboje rodzice dziecka nie żyją. Sieroctwo społeczne polega na tym, że dziecko jest pozbawione naturalnego środowiska rodzinnego poprzez : rozpad rodziny, alkoholizm, narkotyki, biedę czy choroby(fizyczne i psychiczne).W przypadku sądowego pozbawienia rodziców władzy rodzicielskiej, dziecko może zostać adoptowane, oddane w opiekę rodzinie zastępczej lub umieszczone w placówce opiekuńczo- wychowawczej.

W ostatnich latach w gminie Parzęczew częściej dochodzi do takich sytuacji. Dzieci z rodzin, gdzie niespełniane były funkcje społeczne i wychowawcze trafiają do rodzin zastępczych, którymi ustanawiani są najczęściej dziadkowie tych dzieci. W 2009 roku wystąpił przypadek odebrania dzieci w rodzinie wielodzietnej. Jednakże odbieranie dzieci to ostateczność, dlatego wypracowywany jest system wspierania rodziny gdzie rodzina przy pomocy odpowiednich służb próbuje radzić sobie z problemem.

III.4 Bezdomność

Bezdomność to jedno z najgroźniejszych zjawisk patologii społecznej. Brak domu uniemożliwia normalny rozwój człowieka, wpływa negatywnie na stan zdrowia psychicznego i fizycznego, uniemożliwia rozwijanie aspiracji kulturowych, regenerację sił i wypoczynek.

Powody bezdomności według materiałów rządowych to:

- rozpad rodziny,
- eksmisja,
- powrót z zakładu karnego bez możliwości zamieszkania,
- brak stałych dochodów,
- przemoc w rodzinie,
- brak tolerancji społecznej,
- uzależnienia,
- likwidacja hoteli pracowniczych,
- opuszczenie domu dziecka,
- powrót ze szpitala psychiatrycznego.

W 2010 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił wsparcia dwóm osobom bezdomnym przebywającym w Ośrodku Pomocy „Wzajemnie potrzebni” MONAR- MARKOT oraz w Łódzkim Centrum Pomocy Bliźniemu. Dofinansowany został pobyt tych osób w danych placówkach.

III.5 Bezrobocie

Na terenie gminy Parzęczew bezrobocie stanowi jeden z najtrudniejszych problemów społeczno – gospodarczych. Skutkami bezrobocia dla większości ludzi bezrobotnych są: pogorszenie standardu życia, problemy z zagospodarowaniem wolnego czasu, izolacja społeczna, ograniczenie lub zaniechanie uczestnictwa w życiu kulturalnym. Towarzyszy temu dyskomfort psychiczny, polegający często na poczuciu bezsilności.

Następstwem trudności finansowych jest konieczność szukania doraźnych metod poprawy sytuacji ekonomicznej rodziny.

Bezrobocie ma negatywne skutki dla społeczeństwa. Są nimi np. pogłębiający się niedostatek, niewykorzystane zdolności do pracy bezrobotnych, czy poczucie zagrożenia utratą pracy ludzi zatrudnionych oraz zwiększenie się zjawisk niepożądanych takich jak: alkoholizm, narkomania, przestępczość, samobójstwa, kradzieże, rozwody itp.

Bez względu na to, jak wysokie są ekonomiczne skutki bezrobocia, rachunek strat finansowych nie odzwierciedla właściwie i w pełni szkód ludzkich, społecznych i psychicznych, jakie niosą za sobą okresy trwale utrzymującego się bezrobocia.

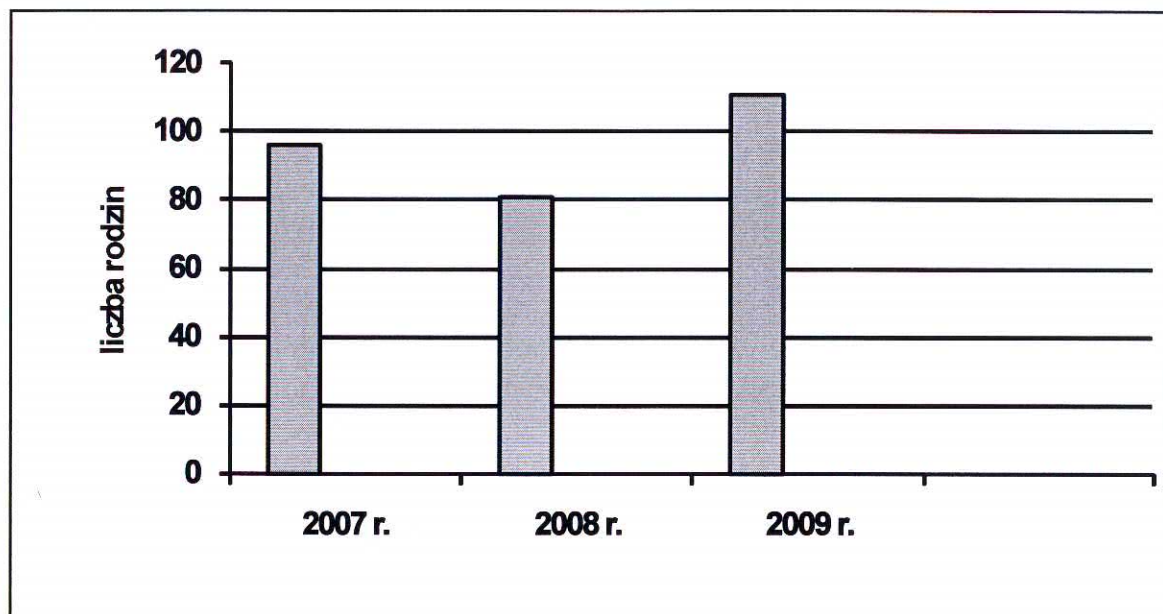
Z badań wynika zaś, że bezrobocie prowadzi do deterioracji zdrowia zarówno psychicznego jak i fizycznego: do wyższego poziomu zachorowań na choroby serca, przypadków alkoholizmu, samobójstw.

Badania dowodzą także, że niedobrowolne pozostawanie bez pracy to dla wielu ludzi sytuacja o wysokim oddziaływaniu traumatycznym.

W Punkcie Obsługi Bezrobotnych w Parzęczewie na koniec grudnia 2009r. zarejestrowane były 273 osoby, w tym 145 kobiet oraz 58 osób z prawem do zasiłku.

Wykres nr 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu bezrobocia w latach 2007-2009

Źródło: Na podstawie sprawozdań MP i PS za rok 2007,2008, 2009 GOPS w Parzęczewie.

III.6 Niepełnosprawność

Kolejny problem dotyczący społeczność lokalną to niepełnosprawność.

Zgodnie z art. 2 pkt.10 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2010r. Nr 214, poz. 1407)- Niepełnosprawność- oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu , w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Społeczny model niepełnosprawności zakłada natomiast, że ograniczenia tkwią w środowisku i społeczeństwie, w którym żyją osoby niepełnosprawne.

Przenosi ciężar gatunkowy z jednostki na społeczeństwo. Nie osoba niepełnosprawna „ma się dostosować” a społeczeństwo powinno dostosować rozwiązania, tj. architektura, komunikacja, szkolnictwo do potrzeb tej części społeczeństwa.

Osoba niepełnosprawna jest postrzegana nie jako jednostka z problemami chorobowymi ale jako jednostka narażona na ograniczenia wynikające z jej osobowości ale przede wszystkim z bliższego i dalszego otoczenia.

W 2009r. wśród rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej było 25 osób niepełnosprawnych.

Najliczniejszą grupę osób niepełnosprawnych stanowią osoby posiadające wykształcenie podstawowe ukończone bądź nieukończone. Kolejne miejsce zajmują osoby z wykształceniem średnim. Wykształcenie wyższe posiadają jedynie pojedyncze osoby.

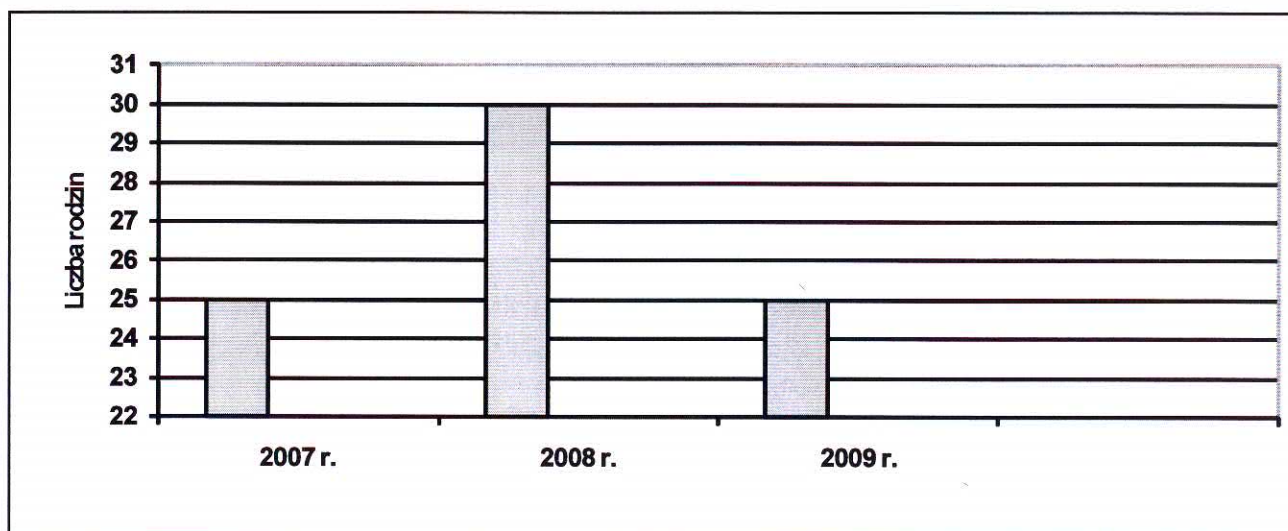
W zależności od stopnia niepełnosprawności, rodzaju dysfunkcji, sytuacji rodzinnej i materialnej osoby niepełnosprawne korzystają z szeregu świadczeń i usług. Do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej zaliczyć można: zasiłki stałe, celowe i okresowe. Formy niepieniężne to m. in. pomoc w załatwieniu wielu spraw związanych z zaopatrzeniem w sprzęt ortopedyczny, turnusy rehabilitacyjne itp.

Do głównych problemów osób niepełnosprawnych należy zaliczyć:

- izolację wskutek barier komunikacyjnych i architektonicznych,
- ograniczoną dostępność do świadczeń rehabilitacyjnych i medycznych,
- ograniczony dostęp do dóbr kultury,
- niskie poczucie wartości wynikające z niezaspokojonych potrzeb.

W celu poprawy sytuacji życiowej ludzi niepełnosprawnych uznaje się integrację społeczną tej grupy osób, czyli włączenie w normalne życie codzienne przez różne formy kształcenia i przygotowanie do pracy zawodowej oraz ich udział w życiu społecznym.

Wykres nr 5 Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu niepełnosprawności w latach 2007 - 2009

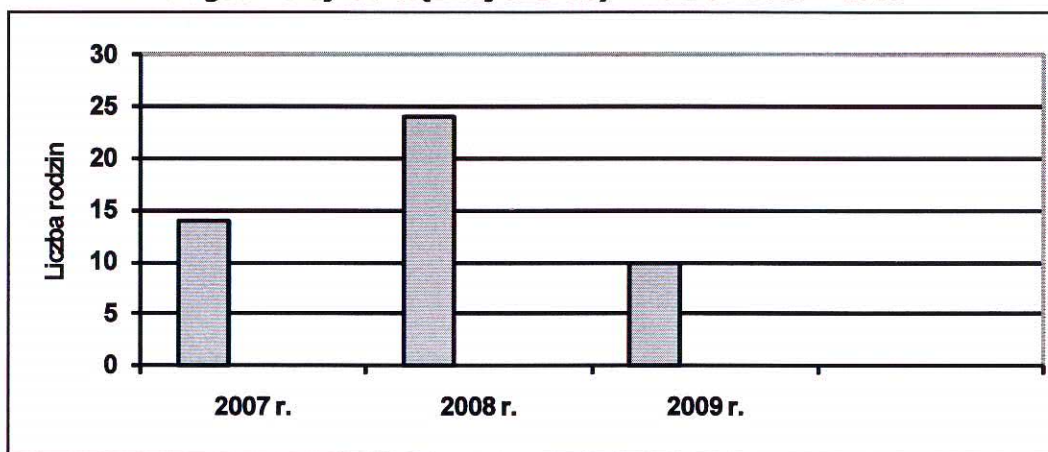
Źródło: Na podstawie sprawozdań MP i PS za rok 2007, 2008, 2009 GOPS w Parzęczewie.

III.7 Długotrwała lub ciężka choroba

Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku w art. 7 zakłada, iż pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom między innymi z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Okoliczność ta odnosi się do osób, którym uprawnieni do tego lekarze wystawią zaświadczenie o długotrwałej chorobie lub stwierdzą jej wystąpienie. Choroba ta musi powodować zwiększone wydatki na lekarstwa czy też na artykuły spożywcze wymagane przy zalecanej diecie lub spowoduje ograniczenia w możliwościach znalezieniu zatrudnienia.

Wykres nr 6 Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2007 - 2009

Źródło: Na podstawie sprawozdań MP i PS za rok 2007, 2008, 2009 GOPS w Parzęczewie.

III.8 Przemoc w rodzinie

Zjawisko przemocy w rodzinie występowało zawsze, jednakże od niedawna stało się przedmiotem zainteresowania pomocy społecznej. Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy:

przemoc fizyczna (obejmuje takie zachowania agresywne, jak popychanie, policzkowanie, szarpanie, kopanie, duszenie, bicie pięścią, ciskanie w kogoś przedmiotami, użycie broni, nieudzielenie koniecznej pomocy, itp.);

przemoc psychiczna (wyśmiewanie poglądów, religii, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu, pożywienia, wyzywanie, upokarzanie, stosowanie gróźb, itp.);

przemoc seksualna (wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka, wyśmiewanie zachowań seksualnych kobiety, itp.);

przemoc ekonomiczna (odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.).

Pomoc społeczna w swoich działaniach powinna podchodzić do tego problemu w sposób kompleksowy, tj. spostrzegać zarówno osoby, w stosunku do których przemoc jest stosowana jak również osoby dopuszczające się przemocy. W przypadku osób pokrzywdzonych pomoc społeczna wykorzystuje instrumenty wspierające je w tej trudnej sytuacji, takie jak pomoc w ośrodkach interwencji kryzysowej. Pracownik socjalny zobowiązany jest do przeprowadzenia wywiadu środowiskowego z wykorzystaniem „niebieskiej karty”. Co do osób dopuszczających się przemocy należy podjąć działania zmierzające do usunięcia samego zjawiska oraz z zakresu prawa karnego, a następnie podjąć działania zmierzające do udzielenia im pomocy. Pomoc ta, to działania nastawione na poradnictwo mające uświadomić im, jakiego dopuszczają się swoim postępowaniem. Wszystkie te działania powinny zmierzać także do rozwiązania problemów, które stały się przyczyną przemocy, np. alkoholizm.

III.9 Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi

Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi to kolejna z przesłanek przyznania świadczenia z pomocy społecznej. Jest ściśle związana z uregulowaniami obowiązującymi w Unii Europejskiej, zadaniem jej jest przeciwdziałanie zjawiskom wykorzystywania ludzi polegającymi na sprzedaży kobiet do domów publicznych czy tworzeniu obozów pracy. Podejmowane są zadania w zakresie pomocy społecznej, które na celu mają przeciwdziałanie zjawiskom wspólnego handlu ludźmi. Zadania te to w małym stopniu świadczenie pieniężne a głównie świadczenia w ramach interwencji kryzysowej lub pomocy instytucjonalnej.

III.10 Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności

W literaturze z zakresu polityki społecznej pojęcie rodziny wielodzietnej na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat ulegało zmianom polegającym na tym, że zmniejszana była wymagana liczba dzieci pozwalająca zaliczyć daną rodzinę do wielodzietnych.

Współcześnie przyjmuje się, że rodzina wielodzietna to taka rodzina, która posiada minimum troje dzieci. Rozwiązanie to przyjęła również ustawa o świadczeniach rodzinnych, która przewiduje dodatek z tytułu wielodzietności na trzecie i kolejne dziecko.

Wymieniona w prawie pomocy społecznej przesłanka „potrzeba ochrony macierzyństwa” kierowana jest do kobiet posiadających dzieci. Potrzeba ochrony macierzyństwa najsilniejsza jest w pierwszym okresie życia dziecka, które znajduje odzwierciedlenie w unormowaniach prawnych. Takie świadczenia jak: zasiłek rodzinny oraz przewidziane dla niego dodatki takie jak: z tytułu urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w

okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka są przykładem świadczeń, których podstawą jest właśnie potrzeba ochrony macierzyństwa.

Na mocy Ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. Nr 228,poz.2255) z dnia 28.11.2003r. Wójt Gminy Parzęczew w 2009 roku przyznał decyzją świadczenie:

*z tytułu wielodzietności 65 rodzinom.

*z tytułu urodzenia dziecka 71 rodzinom

*z tytułu urlopu wychowawczego 23 rodzinom

*z tytułu samotnego wychowywania dzieci 22 rodzinom

Wobec powyższego wielodzietność, jako przesłanka uzasadniająca przyznanie świadczenia z pomocy społecznej występuje wówczas, gdy rodzina posiada na utrzymaniu troje i więcej dzieci. Jest przesłanką niewątpliwie słuszną albowiem kumulacja wielodzietności z innymi problemami rodziny stwarza syndrom szczególnie niekorzystnych warunków życia i funkcjonowania tych rodzin, stwarza sytuację zagrożenia dla rozwoju dzieci, prowadzi do dysfunkcjonalności rodzin. Rodziny nie osiągają dochodów umożliwiających zaspokojenie potrzeb członków rodziny, rodzice często nie wywiązują się z roli rodzicielskiej, przejawiając cechy demoralizacji, patologii. Są to rodziny często bezradne, niewydolne wychowawczo i opiekuńczo, które wymagają pomocy i wsparcia ze strony ośrodka pomocy społecznej. Dla dobra dzieci konieczne jest objęcie takich rodzin pomocą służb społecznych projektujących działania pomocowe przede wszystkim poprzez zabezpieczenie ich potrzeb, aby mogły we właściwy sposób rozwijać się i socjalizować, rozwijać swoje zainteresowania, umiejętności i możliwości.

III.11 Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych

Współczesne rodziny są bardzo zróżnicowane. Obok tych, które zapewniają potomstwu komfort bytowy i psychiczny, istnieją także rodziny niezdolne do samodzielnego stworzenia dzieciom podstawowych warunków bytowych, opiekuńczych i wychowawczych. W rodzinach tych występują poważne zaburzenia kontaktów emocjonalnych, więzi jej członków najczęściej są osłabione, a dzieci boleśnie odczuwają wyobcowanie i odrzucenie uczuciowe.

Rodziny doświadczają wielu trudności w realizacji funkcji opiekuńczej i wychowawczej, gdyż masowy i trwały charakter bezrobocia, ubóstwa, uzależnień czy przemocy istotnie wpłynęły na proces pauperyzacji wielu rodzin, wzrost zagrożenia marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Do społecznych skutków występowania bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych należą: konflikty rodzinne, przemoc w rodzinie i agresja, demoralizacja, problemy w nauce, słaby start edukacyjny, przenoszenie złych wzorców na zachowania dzieci i młodzieży, destrukcja podstawowych funkcji rodziny.

Pomoc w takich przypadkach powinna zmierzać nie tylko do udzielania świadczeń pieniężnych ale również do udzielania rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umacniania własnych postaw rodzicielskich, jak również do uczenia dzieci i młodzieży właściwych postaw, norm czy wartości.

Pomagając rozwiązywać trudne problemy rodziców, wspieramy tym samym całą rodzinę. Dobro ogólnie pojęte ma tutaj szerokie znaczenie, które umożliwia podjęcie działań zmierzających w kierunku wyrwania z bezradności rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych połączonej z sytuacjami kryzysowymi w tych rodzinach.

Środowiska dotknięte tym problemem na terenie gminy Parzęczew mogą korzystać z pomocy Gminnego Ośrodka pomocy Społecznej przyznawanej na zasadach ogólnych, a aktualne działania wobec problemu bezradności, w sprawach opiekuńczo-wychowawczych winny być ukierunkowane na szeroko pojętą pracę socjalną z jednostką i rodziną, na pedagogizację rodziców ich aktywizację, poradnictwo czy pracę socjoterapeutyczną, pomoc materialną i rzeczową: wsparcie w postaci zasiłków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, refundacji kosztów wyżywienia dzieci w szkołach, wypoczynku dzieci. Działania skierowane na dzieci i młodzież powinny obejmować programy profilaktyczne w celu dostarczania pozytywnych wzorów zachowań, naukę prospołecznych wartościowych form spędzania czasu wolnego, pomoc w nauce i niwelowania deficytów rozwojowych.

III.12 Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczające całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze

Istotą tej przesłanki jest zapewnienie młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, w których przebywała na mocy postanowień sądów rodzinnych niezbędnych środków finansowych oraz warunków pozwalających na samodzielne funkcjonowanie.

III.13 Trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą

W tym przypadku świadczenia pomocy społecznej kierowane są do cudzoziemców, którzy uzyskali status uchodźcy. Istotą tej przesłanki umożliwienie uchodźcom procesu integracji w społeczeństwie.

III.14 Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego

Osoba opuszczająca zakład karny może liczyć na pomoc w postaci świadczeń pieniężnych i rzeczowych oraz szeroko zakrojonej pracy

socjalnej.

Do świadczeń pieniężnych zaliczamy:

- zasiłki stałe (dla osób niepełnosprawnych)
- zasiłki okresowe
- zasiłki celowe

W skład świadczeń rzeczowych możemy zaliczyć:

- składkę na ubezpieczenie zdrowotne,
- odzież, obuwie,
- ciepły posiłek,
- artykuły higieniczne.

W 2009 roku sześciu osobom opuszczającym zakład karny udzielono pomocy finansowej. Pięć osób zostało zarejestrowanych w PUP jako bezrobotni bez prawa do zasiłku. Jedna osoba korzystała w sposób ciągły z pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność. Dwie osoby powróciły do rodziny po opuszczeniu zakładu karnego, pozostałe cztery osoby to osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe.

Natomiast praca socjalna może obejmować bardzo wiele problemów. Przeważnie przeważają problemy związane z uzyskaniem mieszkania, bądź uzyskaniem miejsca w noclegowni czy w schronisku dla bezdomnych, problemy związane z zatrudnieniem czy rejestracją w Urzędach Pracy, pomoc we wskazaniu placówek zajmującymi się uzależnieniami, pomoc w uzyskaniu rehabilitacji czy nawiązanie kontaktu z kuratorem sądowym.

III.15 Alkoholizm lub narkomania

Pomoc udzielana przez pomoc społeczną z powodu alkoholizmu i narkomanii wzbudza wiele zastrzeżeń wśród społeczności lokalnej. Jednakże według wskazań medycznych są to choroby. Pomocy udziela się, gdy osoba ubiegająca się o pomoc lub członek jej rodziny leczy się. Odmowa podjęcia leczenia stanowi powód do nie przyznania świadczenia z pomocy społecznej, a w przypadku jego otrzymywania, ograniczenia, a nawet utratę.

Alkoholizm i narkomania są do siebie podobne pod wieloma względami. Obie te choroby są bezwolną, psychiczną i fizjologiczną potrzebą, a w przypadku abstynencji powodują powstawanie licznych dolegliwości fizycznych. Alkoholizm i narkomania są również do siebie podobne pod względem leczenia.

Alkoholizm polega na utracie kontroli wielkości spożycia alkoholu przez osobę. Konieczność spożywania alkoholu jest niezależna od woli alkoholika. Alkoholik odczuwa potrzebę spożycia alkoholu spowodowaną przymusem psychicznym.

Osoby dotknięte alkoholizmem nadużywają spożywania alkoholu. W wyniku odstawienia alkoholu pojawia się u nich tzw. zespół abstynencyjny.

Pełne wyleczenie z alkoholizmu nie jest możliwe. Bardzo często występują jej nawroty. Leczenie alkoholizmu jest procesem bardzo długim i trudnym. Wymaga on przede wszystkim chęci i dobrej woli osoby która chce się wyleczyć z alkoholizmu.

Narkomania jest chorobą bardzo podobną do alkoholizmu. Podobnie jak w przypadku alkoholika narkoman odczuwa głód zażywanej substancji. W przypadku jej odstawienia osoba uzależniona zaczyna odczuwać objawy elementarne zespołu abstynencyjnego. Osoba uzależniona od narkotyków jest w stanie zrobić wszystko, żeby zdobyć substancję, od której jest uzależniona. Podobnie jak w przypadku alkoholizmu leczenie narkomanii wymaga dobrych chęci zainteresowanej osoby oraz jej silnej woli. Jest to również długi i trudny proces.

Alkoholizm i narkomania to choroby dotykające nie tylko osoby uzależnione, ale również sfery społecznej. Są bardzo częstą przyczyną różnego rodzaju działań i zachowań patologicznych takich jak przestępczość, przemoc rodzinna, prostytutka czy też szerzenie się chorób wenerycznych.

III. 16 Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa

W pomocy społecznej nie zostały zdefiniowane powyższe przesłanki. Jednakże zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa muszą wystąpić łącznie co oznacza, że zdarzenie losowe powoduje zaistnienie sytuacji kryzysowej. Ze względu na nie wyznaczenie zakresu pojęciowego obu terminów, w każdym przypadku będzie zachodziła konieczność interpretacji sytuacji osoby występującej o dane świadczenie.

III.17 Klęska żywiołowa lub ekologiczna

Zasilek celowy na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną jest świadczeniem przysługującym na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej i może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

W 2008 roku w gminie Parzęczew pomocy dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy i huraganu udzielono 211 gospodarstwom rolnym na kwotę 221 500 złotych.

III.18 Organizacje świadczące pomoc społeczną

Na terenie gminy problemy społeczne podejmowane są przez instytucje publiczne jak i prywatne. W obrębie sektora publicznego(finansowanego głównie z budżetu wojewody i budżetu gminy) wyróżnia się następujące organizacje:

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pomaga osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom. W punkcie konsultacyjnym osoby te mogą uzyskać poradę pielęgniarki oraz lekarza neurologa. Corocznie opracowywany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który ma zwiększać dostępność i pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych od alkoholu oraz udzielać pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych obejmuje zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami. Celem długofalowym programu było wytworzenie wśród mieszkańców gminy nowej świadomości dotyczącej relacji alkohol-człowiek oraz promowanie zdrowego stylu życia wśród młodych osób oraz dzieci w wieku szkolnym- osób najbardziej narażonych na chorobę alkoholową.

Poprzez program realizowane są m.in. takie zadania jak:

a) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu:

- prowadzenie rozmów motywacyjno – interwencyjnych zamierzających do podjęcia leczenia odwykowego.

- dofinansowanie zajęć w programie ponadpodstawowym dla osób uzależnionych.

- prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin-realizacja zadania przez Gminny Ośrodek Zdrowia w Parzęczewie w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w tym bieżącego funkcjonowania punktu konsultacyjnego.

- dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla pracowników punktu konsultacyjnego w zakresie pracy z osobami uzależnionymi oraz ofiarami przemocy w rodzinie alkoholowej oraz przeprowadzenie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

(GKRPA).

- zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych dla klientów punktu oraz instytucji i organizacji współpracujących z punktem np. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS), szkoła, policja.

b) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- przyjmowanie zgłoszeń o występowaniu przemocy w rodzinach, oraz nawiązywanie współpracy z ofiarami przemocy w rodzinie.

- wzywanie na posiedzenia GKRPA i kierowanie do punktu konsultacyjnego na badanie przez lekarza.

- kierowanie do Sądu wniosków w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

- tworzenie systemu współpracy ze służbami gminnymi np.: GOPS, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Parzęczewie (PKPS) oraz

Posterunkiem Policji w Parzęczewie w zakresie interwencji prawno-administracyjnych wobec przemocy w rodzinie spowodowanych przez osoby nadużywające alkoholu i kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

- prowadzenie rozmów i udzielanie pomocy ofiarom przemocy domowej.
- organizacja szkoleń z zakresu wdrażania nowych procedur interwencji wobec przemocy domowej w ramach Ogólnopolskiego Pogotowia Dla Ofiar Przemocy Domowej NIEBIESKA LINIA.

- edukacja publiczna, np. udostępnienie ulotek, broszur, poradników.

c) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

- realizacja dla dzieci i młodzieży w szkołach na terenie gminy programów profilaktycznych.

- dofinansowywanie wyjazdów dzieci na kolonie letnie, obozy i „ Zielone Szkoły „ podczas, których realizowane będą programy profilaktyczne.

- organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowo – integracyjnych z programem informacyjno-edukacyjnym.

- finansowanie nagród w konkursach związanych z tematyką zagrożeń ze strony środków uzależniających.

- dożywiania dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu, skierowanych do dzieci i młodzieży.

- realizacja lokalnych imprez, przedstawień, konkursów profilaktycznych promujących zdrowy i trzeźwy styl życia.

- przeszkolenie nauczycieli, pracowników pomocy społecznej, policjantów w zakresie profilaktyki alkoholowej.

- prowadzenie edukacji publicznej z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez m.in. kolportaż ulotek i broszur informacyjnych, oraz prowadzenie systemu informacji.

- zakup urządzeń audiowizualnych, zestawów komputerowych oraz innych środków na potrzeby GKRPA.

d) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

- wspomaganie konkretnych programów edukacyjnych i profilaktycznych podejmowanych przez organizacje pozarządowe i społeczne.

- współpraca z GOPS i PKPS w Parzęczewie.

- wymiana informacji.

- współpraca merytoryczna.

- monitorowanie problematyki alkoholowej na terenie gminy Parzęczew.

e) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości

i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

- przyjmowanie zawiadomień o naruszeniu przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Parzęczewie.

- analiza przyjętych zawiadomień i podjęcie odpowiednich kroków w celu wszczęcia postępowania.

Od kilkunastu lat zaczyna trafiać do świadomości społecznej problem przemocy w rodzinie. Początkowo problem ten był marginalizowany i przemilczany. Stopniowo jednak zaczęto podejmować działania mające na celu łagodzenie skutków społecznych tego zjawiska. Ponieważ problem ten nie omija również mieszkańców gminy Parzęczew.

Polski Komitet Pomocy Społecznej

Na terenie gminy Parzęczew działa Zarząd Gminny Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej. Adresatem pomocy organizowanej przez PKPS są osoby nie radzące sobie w obecnej rzeczywistości społeczno-ekonomicznej oraz wymagające pomocy, którzy z różnych przyczyn niezdolne są do rozwiązywania swych życiowych problemów, w szczególności ludziom starszym, niepełnosprawnym, chorym, samotnym, rodzinom pozbawionym środków do życia, ubogim i bezradnym. Cele Stowarzyszenie realizuje przy pomocy środków finansowych pozyskiwanych od osób fizycznych i prawnych, a także choć w ograniczonym zakresie z własnej działalności gospodarczej. Organizacja ta udziela pomocy rzeczowej i finansowej m. in. poprzez: rozdawanie żywności, odzieży i innych artykułów niezbędnych dla podopiecznych, organizowanie wyjazdów dla dzieci, finansowanie kolonii letnich dla uczniów szkół podstawowych.

Zarząd bierze udział również w organizowaniu imprez okolicznościowych takich jak: obchody Dnia Babci czy „Spotkania opłatkowe” dla najuboższych z terenu gminy.

Od około pięciu lat PKPS w Parzęczewie bierze udział w realizacji Programu Pomocy Żywnościowej - PEAD

- Unii Europejskiej. Istotą tego programu jest przekazywanie osobom potrzebującym bezpłatnie żywności pochodzącej z rezerw UE. Są to m.in. ryż, mleko, ser żółty twardy, ser żółty topiony, mąka, cukier, mleko w proszku, makaron, kasze.

Punkt Obsługi Bezrobotnych w Parzęczewie

Na terenie gminy Parzęczew znajduje się Punkt Obsługi Bezrobotnych, który podlega bezpośrednio pod Powiatowy Urząd Pracy w Zgierz. Działa na podstawie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu. Ustawa określa zadania w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej bezrobotnych

i innych osób poszukujących pracy. Zadaniem Punktu Obsługi Bezrobotnych w Parzęczewie jest:

- rejestrowanie bezrobotnych i poszukujących pracy
- naliczanie i wypłacanie zasiłków dla bezrobotnych oraz dla osób będących na zasiłku przedemerytalnym
- wypłacanie świadczeń przedemerytalnych
- prowadzenie poradnictwa zawodowego
- organizowanie szkoleń
- organizowanie prac interwencyjnych i robót publicznych, staży absolwenckich
- udzielanie pożyczek z Funduszu Pracy

Okres bezrobocia członka rodziny jest dla wielu gospodarstw bardzo trudny.

W krótkim czasie pojawiają się problemy finansowe, rodzi się konieczność szukania doraźnych metod poprawy sytuacji ekonomicznej rodziny. Brak zatrudnienia negatywnie wpływa nie tylko na ekonomiczną kondycję rodzin ale także na pozamaterialne kwestie życia rodzinnego. Mniej widoczne lecz nie mniej zagrażające spójności rodziny są skutki psychologiczne bezrobocia. Wpływają destrukcyjnie na pełnienie przez rodzinę jej podstawowych funkcji, na realizację określonych zamierzeń, zadań i planów życiowych. Powodują jej szybką degradację, potęgują biedę i rozszerzają sferę ubóstwa.

W celu złagodzenia skutków bezrobocia na badanym terenie, pracownicy socjalni GOPS w Parzęczewie wnioskuje o udzielenie pomocy materialnej. Najważniejszą jednak sprawą w walce z bezrobociem jest likwidacja jego przyczyn. Prowadzona jest ona poprzez pracę socjalną zmierzającą do mobilizacji osób w poszukiwaniu zatrudnienia, rejestrowania i systematycznego kontaktu z Punktem Obsługi Bezrobotnych w Parzęczewie.

Ośrodek Pomocy Społecznej jest podstawową jednostką organizacyjną systemu pomocy społecznej. Nierozzerwalnie jest związany z gminą w sensie administracyjnym, jak i w sensie podstawowej formy organizacji lokalnych wspólnot. Kiedy świadczenie pomocy wobec najuboższych staje się częścią obowiązków państwa, to właśnie na terenie gmin tworzone są ramy instytucjonalne do realizacji tego zadania.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Parzęczewie działa na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r.Nr142,poz.1591 z późniejszymi zmianami) i powołany jest do realizowania zadań pomocy społecznej spoczywających na Gminie, stosownie do przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2009r. nr 175, poz.1362 z późniejszymi zmianami). Obszarem działania ośrodka jest teren gminy Parzęczew.

ZADANIA WŁASNE GMINY
O CHARAKTERZE OBOWIĄZKOWYM – art. 17. ust. 1
ustawy o pomocy społecznej :

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej,
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- praca socjalna,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
- dożywianie dzieci,
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformacyjnego,
- utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej, finansowanego ze środków publicznych.

ZADANIA WŁASNE GMINY – art. 17 ust. 2:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie pożyczek oraz pomocy w naturze,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

ZADANIA Z ZAKRESU

ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ZLECONE GMINIE – art. 18:

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
  - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
  - prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
  - realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
  - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a,
  - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- Środki na realizację i obsługę zadań określonych w art. 18 zapewnia budżet państwa.

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Zasiłek stały przysługuje:

1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;

2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały ustala się w wysokości:

1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej - różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 444 zł miesięcznie

2) w przypadku osoby w rodzinie - różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie i nie może być wyższa niż 444 zł miesięcznie.

Zasiłek okresowy

1. Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;

2) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Zasiłek celowy

Jest to świadczenie przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Osobom bezdomnym i innym osobom nie posiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

Zasiłek celowy może być przyznany również w formie biletu kredytowanego. Zasiłek celowy może być przyznany osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną. Jest to świadczenie przysługujące na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej i może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Specjalny zasiłek celowy

Jest świadczeniem przysługującym na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej i może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe - w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

Zasiłek celowy na zasadach zwrotu.

Świadczenie to może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe, ale pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku (art. 41 ustawy o pomocy społecznej).

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Parzęczewie zatrudnionych jest trzech pracowników socjalnych w tym jedno stanowisko finansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Zakres czynności wynika z art.119.ust.1 Ustawy o pomocy społecznej. Do ich zadań należy w szczególności:

1. praca socjalna;
2. dokonywanie analizy i oceny zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń;
3. udzielanie wskazówek, informacji i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej; skuteczne posługiwanie się przepisami prawa w realizacji tych zadań;
4. pomoc w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe oraz wspieranie w uzyskiwaniu pomocy;
5. udzielanie pomocy zgodnie z zasadami etyki zawodowej;
6. pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych;
7. współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych, łagodzenie skutków ubóstwa;
8. inicjowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową;
9. współuczestniczenie w inspirowaniu, opracowywaniu, wdrożeniu oraz rozwijaniu regionalnych i lokalnych programów pomocy społecznej ukierunkowanych na podniesienie jakości życia;

Ponadto:

- sprawuje opiekę nad powierzonym mu rejonem opiekuńczym;
- prowadzi pełną dokumentację swojego rejonu;
- przeprowadza wywiady środowiskowe;
- współpracuje z innymi pracownikami ośrodka przy opracowywaniu analiz, informacji, sprawozdawczości z zakresu działalności ośrodka;
- wykonuje inne czynności zlecone przez przełożonego a nie objęte niniejszym zakresem;
- podlega bezpośrednio Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Parzęczewie oraz odpowiada przed nim za wykonanie swoich obowiązków;

Przy wykonywaniu swoich obowiązków pracownicy socjalni są zobowiązani do kierowania się zasadami etyki zawodowej, kierowania się zasadą dobra osób i rodzin, którym służy, poszanowania ich godności i prawa tych osób do samostanowienia, przeciwdziałać praktykom niehumanitarnym i dyskryminującym osobę, rodzinę lub grupę, udzielać pełnej informacji o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy, zachować w tajemnicy informacje uzyskane w toku czynności zawodowych, także po ustaniu zatrudnienia, podnosić swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie. Pomoc i wsparcie w ośrodku pomocy społecznej mogą uzyskać osoby i rodziny, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej przy spełnieniu określonego ustawowo kryterium dochodowego.

Kierunek zmian dotyczących organizowania i świadczenia pomocy przez ośrodki pomocy społecznej zmierza do ścisłej integracji pomocy materialnej i niematerialnej. Należy tu literalnie odczytywać pomoc jako wsparcie instrumentalne. Jej zadaniem nie jest zatem utrzymywanie jednostki czy rodziny na granicy zapewniającej minimum egzystencji, ale oferowana pomoc powinna stać się instrumentem zmiany ludzkiego życia i głębokich przeobrażeń funkcjonowania rodziny, by ta mogła z czasem przejść na siebie zasadniczy ciężar zapewnienia godnych warunków życia swoim członkom. Z tego też powodu coraz większego znaczenia nabiera profesjonalna praca socjalna. Udzielanie wsparcia w strukturach pomocy społecznej realizowane jest w określonych przepisami ramach formalnych. Mamy tu do czynienia z asymetryczną pozycją osób występujących w tej relacji. Człowiek otrzymujący wsparcie, określane często mianem klienta, pozostaje w sytuacji zależności od instytucji i jego pracowników. Dobrowolność i partnerstwo zostaje tu zastąpione obowiązkiem uczestnictwa klienta w procesie wprowadzanych zmian. Musi on aktywnie współpracować z pracownikiem socjalnym na rzecz zmiany swej niekorzystnej sytuacji życiowej, pod groźbą utraty świadczenia.

IV. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY GMINY	SŁABE STRONY GMINY
<ul style="list-style-type: none"> • Położenie gminy w centralnej Polsce, w pobliżu Aglomeracji Łódzkiej, jako silnego ośrodka administracyjnego, gospodarczego i naukowego oraz dużego rynku towarów i usług • Dobra dostępność komunikacyjna • Dobry stan środowiska naturalnego • Korzystne warunki do wypoczynku • Wysoki poziom oświaty podstawowej i gimnazjalnej • Dobrze rozwinięta działalność sportowa • Dobrze rozwinięta infrastruktura telekomunikacyjna • Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa • Obszary o wysokiej koncentracji produkcji warzywniczej i sadowniczej 	<ul style="list-style-type: none"> • Duże ograniczenia w kontynuowaniu nauki na poziomie średnim i wyższym • Niedostatecznie rozwinięta integracja społeczna mieszkańców • Zły stan techniczny dróg • Zły stan sieci elektrycznej uniemożliwiający zwiększenie poboru mocy • Słabe tempo budowy kanalizacji i przyzgodowych oczyszczalni ścieków • Brak efektywnego systemu selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy • Brak gazociągu • Słaby rozwój przedsiębiorczości działającej poza rolnictwem • Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna • Mała ilość miejsc pracy poza rolnictwem • Niskie wykształcenie bezrobotnych • Słaba jakość bonitacyjna gleb • Słabe przygotowanie zawodowe rolników • Gospodarstwa rolne małe obszarowo, prowadzące produkcje wielokierunkową • Bardzo niska produktywność gospodarstw rolnych • Mała aktywność rolników w poszukiwaniu alternatywnych źródeł dochodów • Niski stopień samoorganizowania się mieszkańców • Rosnąca, ale ciągle niewielka liczba organizacji pozarządowych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość korzystania ze środków pomocowych Unii Europejskiej • Napływ kapitału zagranicznego • Realizacja Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 -2011 • Możliwość wykorzystania istniejącego lotniska w Leżnicy Wielkiej • Wzrost wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, w szczególności ludzi młodych • Kontynuacja idei społeczeństwa informacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • Postępujące rozwarstwienie ekonomiczne i społeczeństwa • Niska opłacalność produkcji rolniczej • Odpływ wysoko wyspecjalizowanej kadry do ośrodków gospodarczo silniejszych • Wysokie ceny usług teleinformacyjnych i teletransmisyjnych • Struktura demograficzna społeczeństwa

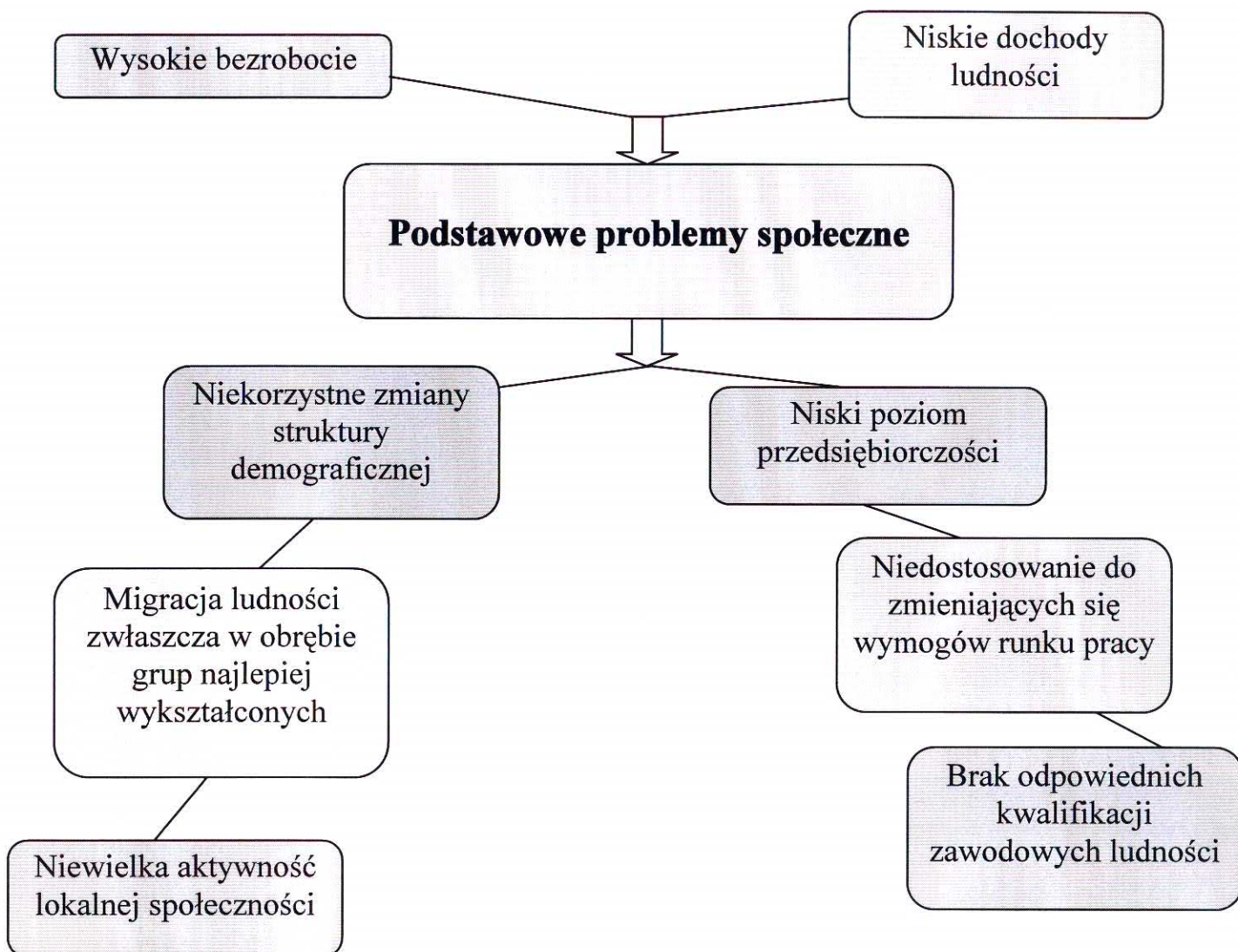
• Utrzymanie preferencyjnego kredytowania rolnictwa i jego otoczenia • Potencjalne warunki naturalne dla rozwoju turystyki specjalistycznej – agroturystyki • Malejący poziom bezrobocia w powiecie i województwie • Budowa elektrowni wiatrowych w celu produkcji odnawialnej energii	

V. ANALIZA PROBLEMÓW, MISJA I CELE SPOŁECZNE

Najistotniejsze problemy społeczne przedstawiono poniżej w postaci drzewa problemów.

Rysunek nr.3 Problemy społeczne gminy Parzęczew

1. MISJA SPŁECZNA GMINY PARZĘCZEW:

ZAPEWNIENIE MIESZKANCOM GMINY PARZĘCZEW
WARUNKÓW SPRZYJAJACYCH OSOBISTEMU
ROZWOJOWI
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI
I WYKLUCZENIU
SPOŁECZNEMU POPRZEZ STWORZENIE SPRAWNEGO
SYSTEMU UMOŻLIWIAJACEGO OSOBOM I RODZINOM
PRZEWYCIĘŻANIE TRUDNYCH SYTUACJI
ŻYCIOWYCH

2. CELE SPOŁECZNE :

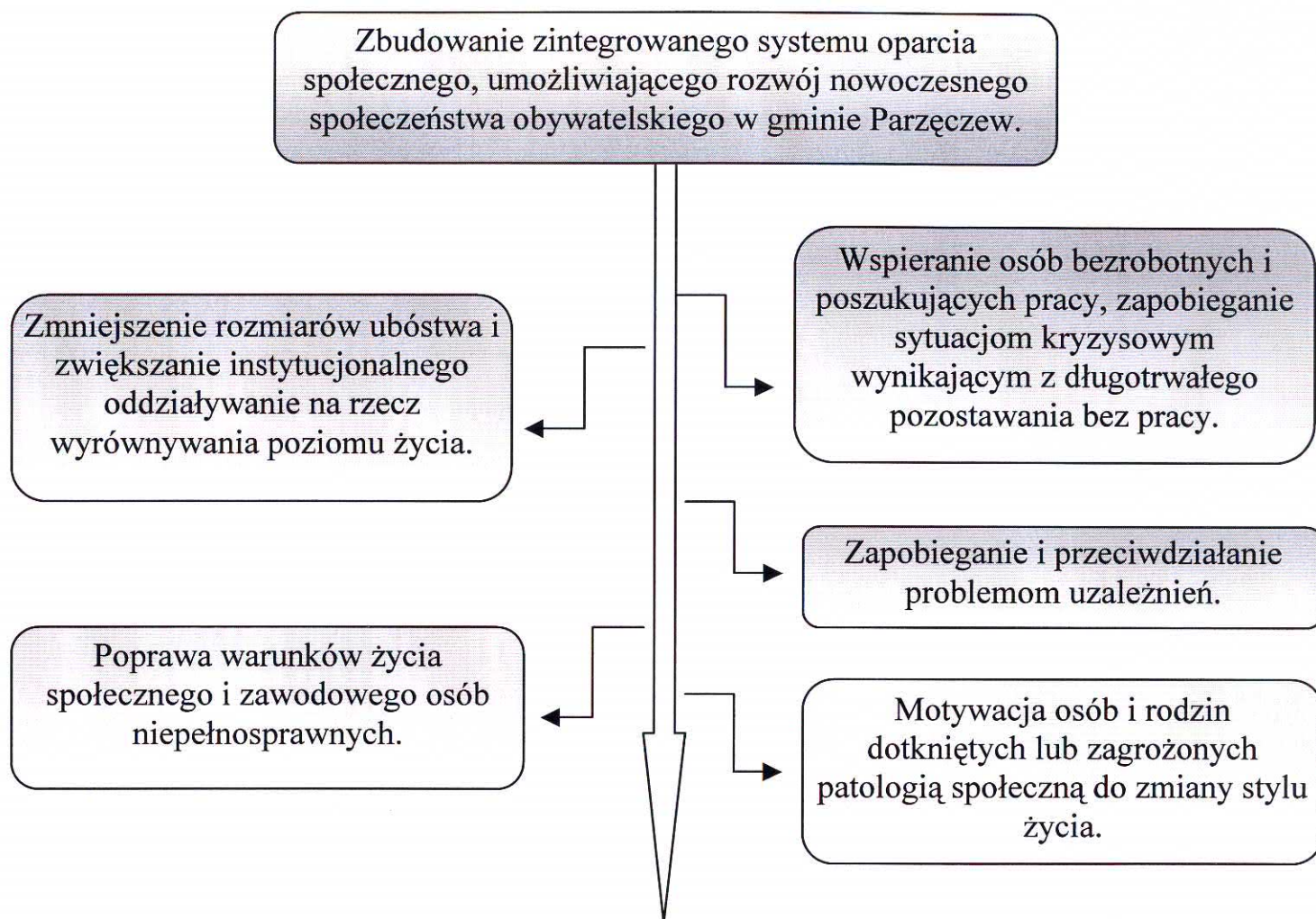
Celem strategicznym gminy Parzęczew na lata 2011 - 2017 jest:

Zbudowanie zintegrowanego systemu oparcia społecznego , umożliwiającego rozwój nowoczesnego społeczeństwa obywatelskiego w gminie Parzęczew.

Cele szczegółowe, które przyczynią się do osiągnięcia celu strategicznego to:

- Zmniejszenie rozmiarów ubóstwa i zwiększenie instytucjonalnego oddziaływania na rzecz wyrównania poziomu życia.
- Poprawa warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych.
- Zapobieganie i przeciwdziałanie problemom uzależnień.
- Wspieranie osób bezrobotnych i poszukujących i poszukujących pracy, zapobieganie sytuacjom kryzysowym wynikającym z długotrwałego pozostawania bez pracy.
- Motywacja osób i rodzin dotkniętych lub zagrożonych patologią społeczną do zmiany stylu życia.

Rysunek nr. 4 Drzewo celów.

VI .GMINNE PROGRAMY POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Gminny Program Pomocy Społecznej

Lp.	Zadanie	Sposób realizacji
1.	Pomoc osobom dotkniętym zjawiskiem ubóstwa	1. Udzielenie zasiłków okresowych celowych przeznaczonych na zakup żywności, odzieży, leków oraz dożywianie dzieci w szkołach. 2. Rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, którym objęci będą: dzieci, młodzież, osoby dorosłe o najniższych dochodach, osoby starsze, chore i

		niepełnosprawne. 3. Udzielanie pomocy rzeczowej w formie zasiłków celowych oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi PCK i PKPS.
2.	Pomoc osobom ciężko chorym	1. Pomoc usługowa
3.	Pomoc osobom niepełnosprawnym	1 . Aktywizacja osób niepełnosprawnych. 2. Likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych oraz barier komunikacyjnych.
4.	Udzielanie pomocy osobom uzależnionym	1. Współpraca z GKRPA.
5.	Pomoc osobom pozostającym bez pracy	1. Współpraca z Punktem Obsługi Bezrobotnych w Parzęczewie. 2. Udzielanie pomocy finansowej ,w naturze lub praca socjalna.
6.	Organizowanie akcji propagujących zdrowy tryb życia	1. Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. 2. Praca socjalna z rodzinami dysfunkcyjnymi. 3. Współpraca z różnymi podmiotami świadczącymi usługi publiczne działającymi w obszarze pomocy społecznej .

2. GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Lp.	Zadanie	Sposób realizacji
1.	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz osób współuzależnionych	1) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla pracowników prowadzących punkt konsultacyjny, podnoszący kwalifikacje w zakresie pracy z osobami uzależnionymi,

		<p>współuzależnionymi oraz ofiarami przemocy w rodzinie, 2) doposażenie punktu konsultacyjnego w pomoce i sprzęty niezbędne dla prowadzenia zajęć terapeutycznych, 3) zatrudnienie lekarza biegłego oraz pielęgniarki w punkcie konsultacyjnym dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, 4) prowadzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.</p>
2.	<p>Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.</p>	<p>1) nawiązanie kontaktów z ofiarami przemocy w rodzinie. 2) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie 3) podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie. 4) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie. 5) udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. 6) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie 7) współpraca z GOPS, Posterunkiem Policji w Parzęczewie w zakresie interwencji prawno-administracyjnych wobec przemocy spowodowanej przez osoby nadużywające alkoholu. 8) wzywanie na posiedzenia GKRPA i kierowanie na badanie przez lekarza biegłego celem wydania opinii</p>

		<p>w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.</p> <p>9) kierowanie do Sądu wniosków w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.</p> <p>10) organizowanie lokalnych kampanii edukacyjnych</p>
3.	<p>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci, uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.</p>	<p>1) program przeciwdziałania narkomanii realizowany poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą, - leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych, - ograniczanie szkód zdrowotnych i społ. <p>2) propagowanie zdrowego stylu życia w trzeźwości.</p> <p>3) zorganizowanie form spędzania czasu wolnego dla dzieci z rodzin zagrożonych alkoholizmem o treści profilaktycznej.</p> <p>4) wspieranie działań służących rekreacji i zabawie młodzieży bez alkoholu.</p> <p>5) dożywianie dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.</p>
4.	<p>Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.</p>	<p>1) monitorowanie problematyki alkoh. w tutejszym społeczeństwie za pośrednictwem lokalnej prasy.</p>

		2) zaangażowanie organizacji pozarządowych w realizację zadań gminnego programu.
5.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	1) współpraca z Posterunkiem Policji W Parzęczewie. 2) współpraca z właścicielami punktów sprzedaży napojów Alkoholowych.

3. GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

W związku z Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. przyjęty zostanie na lata 2011 -2017 Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Cele programu:

Cel główny : Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Skuteczne zwalczanie przemocy w rodzinie;
2. Udzielanie osobom dotkniętym przemocą domową bezpiecznej i skutecznej pomocy.
3. Zagwarantowanie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy.
4. Upowszechnianie i udostępnianie informacji mieszkańcom gminy Parzęczew na temat istniejących możliwości pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz praw przysługującym ofiarom.

VII. PROJEKT POLEGAJĄCY NA POPRAWIE WARUNKÓW ŻYCIA W GMINIE PARZĘCZEW

28 września 2007 r. Komisja Europejska wydała decyzję w sprawie przyjęcia do realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, który jest jednym z programów operacyjnych służących realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 i obejmuje całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego(EFS) w Polsce.

Przyjęcie Programu stanowi potwierdzenie głównych kierunków rozwoju i prowadzenia polityki prozatrudnieniowej rządu oraz umożliwia wykorzystanie środków EFS w Polsce w latach 2007-2013.

JAKIE SĄ CELE I GŁÓWNE OBSZARY WSPARCIA PO KL

Program stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie przed państwami członkowskimi UE, w tym również Polską, stawia odnowiona Strategia Lizbońska. Do wyzwań tych należą: uczynienie z Europy bardziej atrakcyjnego miejsca do lokowania inwestycji i podejmowania pracy, rozwijanie wiedzy i innowacji oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy. Zgodnie z założeniami Strategii Lizbońskiej oraz celami polityki spójności krajów unijnych, rozwój kapitału ludzkiego i społecznego przyczynia się do pełniejszego wykorzystania zasobów pracy oraz wsparcia wzrostu konkurencyjności gospodarki.

Dążąc do efektywnego rozwoju zasobów ludzkich, Program będzie koncentrował wsparcie na następujących obszarach: zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw, a także zagadnienia związane z budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli i wdrażaniem zasady dobrego rządzenia.

Celem głównym Programu jest: wzrost zatrudnienia i spójności społecznej a do osiągnięcia tego celu przyczynia się realizacja sześciu celów strategicznych do których należą:

- podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo
- zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego
- poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce
- upowszechnienie edukacji społeczeństwa na każdym etapie kształcenia przy równoczesnym zwiększeniu jakości usług edukacyjnych i ich silniejszym powiązaniu z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy
- zwiększenie potencjału administracji publicznej w zakresie opracowywania polityk i świadczenia usług wysokiej jakości oraz wzmocnienie mechanizmów partnerstwa
- wzrost spójności terytorialnej.

Opis Priorytetu VII

W ramach Priorytetu VII podejmowane będą przede wszystkim działania zmierzające do ułatwienia dostępu do rynku pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz rozwijania instytucji ekonomii społecznej, jako skutecznej formy integracji społeczno –zawodowej. Ważnym elementem wsparcia jest eliminowanie różnego rodzaju barier (organizacyjnych, prawnych czy psychologicznych) na jakie napotykają osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Problem ten dotyczy przede

wszystkim osobom niepełnosprawnym, długotrwale bezrobotnym, imigrantów, osobom opuszczającym placówki opieki zastępczej czy zakłady karne, postrzeganych w sposób stereotypowy przez pracodawców i otoczenie społeczne jako pracownicy mniej dyspozycyjni oraz mobilni zawodowo. Wobec tych osób zostaną zastosowane instrumenty aktywnej integracji, mające na celu przywrócenie osobom wykluczonych na rynek pracy oraz ich integrację ze społeczeństwem, poprzez przywrócenie zdolności lub możliwości zatrudnienia, uzyskanie wsparcia dochodowego oraz wyeliminowanie przeszkód napotykanym przez osoby i rodziny w procesie dostępu do praw i usług społecznych, a przez to wspierających ich powrót do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Istotne jest również tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi adaptacyjnych form zatrudnienia, w tym w sektorze ekonomii społecznej (organizacje pozarządowe, spółdzielnie pracy, spółdzielnie inwalidów i niewidomych, spółdzielnie socjalne), która łącząc cele społeczne z ekonomicznymi stanowi skuteczny instrument aktywizacji osobom doświadczającym trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy. W tym kontekście kluczowe znaczenie ma wspieranie przedsiębiorczości społecznej i podmiotów działających na rzecz jej rozwoju, m.in. poprzez doradztwo, szkolenia oraz usługi finansowo - prawne. Wsparcie w ramach Priorytetu będzie zatem przeznaczone nie tylko dla podmiotów ekonomii społecznej, ale również dla instytucji powołanych do jej wspierania, które poprzez dostarczanie niezbędnej wiedzy i doświadczenia w zakresie zasad prowadzenia działalności gospodarczej, zarządzania zasobami ludzkimi czy stosowania przepisów prawnych, umożliwiają rozwój i funkcjonowanie gospodarki społecznej.

Dodatkowym elementem wsparcia na rzecz mieszkańców obszarów wiejskich, będzie system małych grantów finansowych, za pomocą którego wspierane będą inicjatywy ukierunkowane na podnoszenie zdolności do zatrudnienia, zwiększenie mobilności i aktywności społecznej mieszkańców i rozwój lokalnych inicjatyw na obszarach wiejskich, w celu zmniejszenia różnicowań pomiędzy tymi obszarami a ośrodkami miejskimi.

W celu zapewnienia właściwych warunków dla realizacji przez instytucje pomocy i integracji społecznej (jednostki organizacyjne pomocy społecznej, jednostki zatrudnienia socjalnego, organizacje pozarządowe) zadań z zakresu aktywnej integracji, niezbędne jest stworzenie również na poziomie regionalnym możliwości podnoszenia kwalifikacji ich kadr i potencjału organizacyjnego powiązanego ściśle ze specyfiką realizowanych przez nie zadań, głównie poprzez szkolenia i kursy realizowane w formach pozaszkolnych oraz upowszechnianie pracy socjalnej i aktywnej integracji w środowiskach lokalnych.

Tabela nr. 7 Projekt

1.	Numer i nazwa Priorytetu	VII. Promocja integracji społecznej
2.	Numer i nazwa Działania	7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji
3.	Numer i nazwa Poddziałania	7.1.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej
4.	Nazwa projektu	Aktywizacja zawodowa i społeczna osób nieaktywnych zawodowo z terenu gminy Parzęczew
5.	Instytucja , w której wniosek zostanie złożony	Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi
6.	Data rozpoczęcia	2009
7.	Data zakończenia	2013
9.	Cel projektu	Podniesienie poziomu aktywności zawodowej i społecznej oraz zdolności do zatrudnienia osób o wysokim stopniu zależności od pomocy społecznej.
10.	Działania	- Aktywna integracja - Praca socjalna - Zasiłki i pomoc w naturze - Promocja i zarządzanie projektem

VIII. EKONOMIA SPOŁECZNA

Ekonomia społeczna – zarys

Pojęcie ekonomii społecznej, nazywanej w niektórych krajach ekonomią solidarności czy ekonomią obywatelską, jest bardzo szerokie. Aby je dobrze zrozumieć, warto opisać instytucje stanowiące „rdzeń” tego środowiska – tzw. **przedsiębiorstwa społeczne**.

Najbardziej popularną i często stosowaną definicją jest ta sformułowana przez pracowników europejskiej sieci badawczej EMES (European Research Network).

Według niej za przedsiębiorstwo społeczne uznaje się działalność o celach głównie społecznych, której zyski w założeniu są reinwestowane w te cele lub we wspólnotę, a nie w celu maksymalizacji zysku lub zwiększenia dochodu udziałowców czy też właścicieli¹.

¹ P. Klimek, J. Piekutowski, A. Sobolewski, *Ekonomia społeczna w kreowaniu polityki lokalnej gmin i powiatów.*, Zachodniopomorska Biblioteka Ekonomii Społecznej, Szczecin 2009

Ekonomia społeczna jest ważnym czynnikiem rozwoju lokalnego – tworzy miejsca pracy, poszerza oferowane usługi, pozwala lepiej zaspokajać potrzeby ludzkie. Może też tworzyć złożony system gospodarowania (gospodarkę wspólnotową), włączać organizacje pozarządowe w obszary aktywności władz samorządowych oraz wpływać na powstawanie lokalnych i sąsiedzkich form współpracy ekonomicznej i wsparcia wzajemnego. Celem rozwoju tak definiowanej ekonomii społecznej jest tworzenie inkluzywnego lokalnego rynku pracy, przeznaczonego zwłaszcza dla osób szczególnie zagrożonych marginalizacją społeczną. Dla niektórych z nich jest to jedyna możliwa forma zatrudnienia, a dla innych – forma przejściowej aktywności ekonomicznej w drodze na otwarty rynek pracy. Interesujące jest zwrócenie uwagi na odmienne sposoby podejścia do ekonomii społecznej oraz ich związki z aktywizowaniem i organizowaniem społeczności lokalnej. Ważne wydaje się łączenie prób rozwiązywania lokalnego bezrobocia osób społecznie wykluczonych z formami oddolnego aktywizowania społeczności. Jest to szczególnie istotne w społecznościach, które w znacznym stopniu są zmarginalizowane. Model ekonomicznego rozwoju społecznego, łącząc ekonomiczne i społeczne (kapitał społeczny) komponenty, stanowi szerszą płaszczyznę dla rozwoju ekonomicznego, w który wpisuje się ekonomia społeczna. Zarówno w formie aktywności, realizowanej przez wybrane kategorie wykluczonych społecznie, jak i w formie samoorganizowania się ekonomicznego społeczności lokalnej lub jej segmentów².

Ekonomia społeczna to działalność gospodarcza, w której instrumenty rynkowe są wykorzystywane do realizacji celów społecznych, człowiek zaś i wykonywana przez niego praca są ważniejsze niż kapitał i maksymalizacja zysku przedsiębiorstwa.

Do Instytucji ekonomii społecznej zalicza się do nich podmioty działające na zasadach spółdzielczości, wzajemności oraz stowarzyszenia i fundacje prowadzące działalność gospodarczą.

Zasady ich działania

- Prymat celów indywidualnych i społecznych nad kapitałem i zyskiem
- Dobrowolne i otwarte członkostwo.
- Sprawowanie demokratycznej kontroli przez członków.
- Akceptowanie i rozwijanie wartości solidarności oraz odpowiedzialności.
- Autonomiczne zarządzanie niezależne od władz państwowych.
- Przeznaczanie nadwyżki finansowej na stały rozwój celów i usług dla członków lub na rzecz interesu społecznego .
- Wartości i zasady ekonomii i pomocy społecznej.
- Podmiotowość człowieka .
- Wspólnotowość .
- Solidaryzm .

---

² Kazimiera Wódz, Krystyna Faliszek

Ekonomia społeczna a aktywizacja społeczności zagrożonych marginalizacją społeczną ,Katowice 2009r

- Kooperacja.
- Odpowiedzialność .
- Zasada działania zbiorowego.
- Reintegracji sfery społecznej ze sferą gospodarowania.

Formy ekonomii społecznej

- Spółdzielnie socjalne
- Stowarzyszenie
- Fundacja
- Zakład aktywności zawodowej
- Centrum Integracji Społecznej
- Spółka non- profit
- Organizacja pożytku publicznego
- Klub Integracji Społecznej

Prowadzące działalność gospodarczą organizacje pozarządowe:

Fundacja to organizacja powołana dla realizacji celów społecznie lub gospodarczo użytecznych. Fundacja jest ustanawiana przez osobę fundatora, którym może być osoba fizyczna, a także osoba prawna.

Fundacja może prowadzić działalność gospodarczą służącą realizacji jej celów, przy czym wartość jej środków majątkowych przeznaczonych na działalność gospodarczą nie może być mniejsza niż 1000 złotych. Środki uzyskane z działalności gospodarczej powinny być przeznaczone na działalność statutową. Działalność fundacji reguluje ustawa z 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach.(Dz.U. z 1991r. Nr 46,poz.203 z późn. zm.)

Stowarzyszenie – to dobrowolne, samorządne i trwałe zrzeszenie w celach niezarobkowych, opierające swoją działalność na pracy społecznej członków. Stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą według ogólnych zasad określonych w odrębnych przepisach z zastrzeżeniem, że dochód z tej działalności będzie przeznaczony na cele statutowe, nie będzie przeznaczony do podziału między jego członków. Kwestie działalności stowarzyszeń reguluje ustawa Prawo o stowarzyszeniach z dnia 7 kwietnia 1989 r.(Dz.U. z 2001r. Nr 79, poz.855 z późn. zm.)

Zarówno fundacje, jak i stowarzyszenia prowadzące działalność gospodarczą z chwilą wpisania do rejestru przedsiębiorców stają się przedsiębiorcami w zakresie tej działalności, mogą też zakładać jednoosobowe spółki kapitałowe, tj. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółki akcyjne³

Spółdzielnia jest dobrowolnym zrzeszeniem nieograniczonej liczby osób, o zmiennym składzie osobowym i zmiennym funduszu udziałowym, które w interesie swoich członków prowadzi wspólną działalność gospodarczą. Spółdzielnia może również prowadzić działalność społeczną i oświatowo-

³ <http://www.bezrobocie.org.pl/x/419897#s>

kulturalną na rzecz swoich członków i ich środowiska. Dokonując typologii spółdzielni dosyć często przyjmuje się kryterium przedmiotu działalności, dzieląc spółdzielnie na handlowe, mieszkaniowe, usługowe itd. Innym rodzajem podziału mogłaby być klasyfikacja spółdzielni ze względu na funkcję, jaką spełniają w stosunku do członków. Przykładowo, jeżeli powiązanie ze spółdzielnią wynika z faktu zaspokojenia określonej potrzeby, to będziemy mówić o spółdzielniach konsumenckich, często nazywanych spółdzielniami użytkowników. Jeżeli zaś powiązanie to ma charakter stosunku pracy, wtedy mowa będzie o spółdzielniach pracy.

Największe znaczenie z punktu widzenia ekonomii społecznej mają następujące typy spółdzielni:

a) Spółdzielnia pracy, gdzie przedmiotem gospodarczej działalności jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków. Osobista praca członków spółdzielni jest niezbędna dla realizacji celu gospodarczego każdej spółdzielni pracy, dlatego też spółdzielnia i wszyscy jej członkowie mają obowiązek nawiązywania stosunku pracy i pozostawania w nim. Szczególnym rodzajem spółdzielni pracy jest spółdzielnia inwalidów i spółdzielnia niewidomych, której przedmiotem działalności jest zawodowa i społeczna rehabilitacja inwalidów i niewidomych przez pracę w prowadzonym wspólnie przedsiębiorstwie. Działalność spółdzielni reguluje ustawa Prawo Spółdzielcze z 1982 r. z późniejszymi zmianami.

b) Spółdzielnia inwalidów i spółdzielnia niewidomych, które mają wieloletnie tradycje sięgające okresu powojennego i cechują się wysokim wskaźnikiem zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Na przestrzeni lat w sytuacji wzrostu konkurencji, zniesieniu monopolu na pewne usługi i towary pochodzące z tych spółdzielni wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych obniżył się pozostając obecnie na poziomie ok. 60%. Spółdzielnie inwalidów zatrudniają osoby niepełnosprawne w stopniu znacznym i umiarkowanym. Kładą duży nacisk na rehabilitację zawodową. W spółdzielniach tych znajdują zatrudnienie osoby niepełnosprawne z tzw. schorzeniami specjalnymi. Inne zakłady pracy chronionej prawie w ogóle nie zatrudniają osób niewidomych, głuchych, epileptyków, chorych psychicznie i chorych umysłowo. Spółdzielnie inwalidów cechują się wysokim poziomem zabezpieczeń socjalnych i bogatym wachlarzem form pomocy z zakładowego funduszu rehabilitacji. Z tego funduszu finansowana najczęściej jest opieka medyczna, przychodnia rehabilitacyjna, sprzęt rehabilitacyjny, lekarstwa i inne.

c) Spółdzielnia socjalna - pierwsza w Polsce forma prawna, którą ustawa (z dnia 27 kwietnia 2006 roku o spółdzielniach socjalnych Dz. U. z 2006r. Nr94, poz. 651 z późn. zm.) wprost określiła jako przedsiębiorstwo społeczne. Przedmiotem działalności spółdzielni socjalnej jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków. Spółdzielnia socjalna działa na rzecz społecznej i zawodowej reintegracji jej członków. Spółdzielnię socjalną mogą założyć: osoby bezrobotne, bezdomni realizujący indywidualny program wychodzenia z bezdomności, uzależnieni od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego, uzależnieni od narkotyków lub innych

środków odurzających, po zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej, chorzy psychicznie, zwalniani z zakładów karnych, uchodźcy realizujący indywidualny program integracji, osoby niepełnosprawne.

Spółdzielnię socjalną może założyć co najmniej pięć osób (nie więcej jednak niż pięćdziesiąt) spełniających wymienione wyżej warunki.

Centrum Integracji Społecznej (CIS) to jednostka organizacyjna utworzona przez jednostkę samorządu terytorialnego lub organizację pozarządową, realizująca reintegrację zawodową i społeczną poprzez prowadzenie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym programów edukacyjnych, obejmujących m.in. nabywanie umiejętności zawodowych, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych oraz nabywanie innych umiejętności niezbędnych do codziennego życia. CIS nie jest samodzielny podmiotem prawnym lecz formą prawną adresowaną do instytucji oraz organizacji pozarządowych pracujących z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym. W grupie beneficjentów CIS są te same grupy osób, które mogą założyć spółdzielnię socjalną. Działalność CIS reguluje ustawa z 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym. (Dz. U. z 2003r. Nr 122, poz.1143 z późn. zm.).

Klub Integracji Społecznej (KIS) to jednostka, której celem jest udzielenie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy. KIS działa na rzecz integrowania się osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych. To jednostka pomagająca samo organizować się ludziom w grupy, podejmować wspólne inicjatywy i przedsięwzięcia w zakresie aktywizacji zawodowej, w tym zmierzające do tworzenia własnych miejsc pracy. KIS zostaje powołany przez jednostkę samorządu terytorialnego lub organizacja pozarządowa. Działalność KIS reguluje ustawa z 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.

Zakład aktywności zawodowej (ZAZ) jest rozwiązaniem prawnym wprowadzonym ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. ZAZ nie jest samodzielną formą prawną – jest organizacyjnie i finansowo wydzieloną jednostką, która uzyskuje status zakładu aktywności zawodowej.

O utworzenie ZAZ-u ubiegać się mogą jednostki i organizacje wymienione w ustawie, których statutowym zadaniem jest rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych. ZAZ tworzy się w celu zatrudniania osób niepełnosprawnych z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności i określonych w ustawie grup osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także przygotowania ich do życia w otwartym środowisku. ZAZ może prowadzić działalność gospodarczą.

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych (TUW) ubezpiecza swoich członków na zasadzie wzajemności, przy czym TUW nie jest nastawiony na zysk, a swoim członkom oferuje tanią ochronę ubezpieczeniową w zamian

za składki pokrywające jedynie wypłacone świadczenia oraz koszty działalności. Związana w ramach TUW grupa ubezpieczających połączona jest wspólnotą interesów jej członków. Działalność TUW reguluje ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej. (Dz. U. z 2010r. Nr 11, poz. 66 z późn. zm.)

Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Parzęczew .

Gmina Parzęczew corocznie zatwierdza Program Współpracy Gminy Parzęczew z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Celem wprowadzenia Programu Współpracy Gminy Parzęczew z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego jest:

- umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycje,
- stworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców Gminy Parzęczew,
- budowanie społeczeństwa obywatelskiego, poprzez aktywizację społeczności lokalnej,
- prowadzenie nowatorskich i bardziej efektywnych działań na rzecz mieszkańców,
- zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów, intensyfikacja działań na rzecz rozwoju dzieci i młodzieży.

Przedmiotem współpracy władz gminy Parzęczew z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego jest:

- realizacja zadań gminy określonych w ustawach,
- podwyższanie efektywności działań kierowanych do mieszkańców gminy,
- tworzenie systemowych rozwiązań ważnych problemów społecznych,
- określanie potrzeb społecznych i sposobu ich zaspakajania.

W 2007 roku przekazano środki finansowe na łączną kwotę 173.200 zł następującym organizacjom pozarządowym z terenu gminy Parzęczew:

Ludowy Klub Sportowy „ORZEŁ” w Parzęczewie,
Ludowy Klub Sportowy „ZRYW” w Śliwnikach,
Ludowy Klub Sportowy „KOBRA” w Leźnicy Wielkiej,
Uczniowski Klub Sportowy „PUCHATEK” w Leźnicy Wielkiej,
Zarząd Okręgowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Łodzi,
Łódzki Okręgowy Związek Biegu na Orientację.

W ramach działalności wymienionych organizacji sportowych odbywają się rozgrywki piłki nożnej w kilku klasach oraz piłki siatkowej. W ciągu roku odbywa się mnóstwo imprez sportowych o zasięgu ponadlokalnym. Do najważniejszych należą: Ogólnopolski Wyścig Kolarski Po Ziemi Parzęczewskiej, Wojewódzki Finał Turnieju „Piłkarska kadra czeka” oraz Sportowy Turniej Miast i Gmin⁴.

---

⁴ Strategia Rozwoju Gminy Parzęczew na lata 2009 – 2015

Na terenie gminy Parzęczew działa Fundacja Rozwoju Gmin „PRYM”. Tworzy ją pięć gmin tj. Parzęczew, Zgierz, Łęczyca, Wartkowice i Dalików. Budowa partnerstwa rozpoczęła się w 2003r. Wójtowie podczas pierwszych spotkań podjęli inicjatywę, że spróbują utworzyć Lokalną Grupę Działania na swoim obszarze. Doprowadziło to do współpracy przy opracowaniu projektu „Budowa partnerstwa lokalnego gminy Parzęczew z gminami Zgierz, Wartkowice, Dalików i Łęczyca” do Schematu I Pilotażowego Programu Leader+. W ramach projektu odbyło się szereg spotkań w poszczególnych sołectwach w celu upowszechnienia informacji o Programie Leader. Łącznie odbyło się około 80 spotkań, które obudziły w mieszkańcach aktywność i rozpoczęły dyskusje o lokalnych problemach i potrzebach. Udało się uświadomić mieszkańcom, że oddolna inicjatywa i zaangażowanie są bardzo istotne i mają wpływ na kształt powstającej Lokalnej Grupy Działania.

Fundacja Rozwoju Gmin „PRYM” została ustanowiona dnia 8 grudnia 2005 r. poprzez podpisanie aktu notarialnego przez następujące osoby:
Pana Zdzisława Rembisza – Wójta gminy Zgierz,
Pana Piotra Kuropatwę – Wójta gminy Wartkowice,
Pana Ryszarda Nowakowskiego – Wójta gminy Parzęczew,
Pana Andrzeja Wdowiaka - Wójta gminy Łęczyca,
Pana Pawła Szymczak - Wójta gminy Dalików.

W dniu 23 grudnia 2005 r. Fundacja uzyskała wpis do Krajowego Rejestru Sądowego. Celem Fundacji jest działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, a w szczególności:

- opracowanie i realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) w rozumieniu przepisów odnoszących się do osi 4. Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013 dla obszaru: Gminy Dalików, Gminy Łęczyca, Gminy Parzęczew, Gminy Wartkowice, Gminy Zgierz,
- wspieranie działań na rzecz realizacji LSR,
- promocja obszarów wiejskich,
- mobilizowanie ludności do wzięcia aktywnego udziału w procesie rozwoju obszarów wiejskich,
- upowszechnianie i wymiana informacji o inicjatywach związanych z aktywnością ludności na obszarach wiejskich.

Dzięki utworzonej Lokalnej Grupie Działania mieszkańcy obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju będą mieli możliwość realizacji „małych projektów” z zakresu wdrażania lokalnych strategii rozwoju (różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, odnowa i rozwój wsi), wdrażanie projektów współpracy, funkcjonowanie LGD – nabywanie umiejętności i aktywizacja⁵

Stowarzyszenie „Wiejski Ośrodek Kultury” w Śniatowej działa od czerwca 2006 roku, na koniec 2008 roku liczyło 27 członków. Stowarzyszenie bierze udział w organizacji cyklicznych imprez kulturalnych i okolicznościowych np. Powiatowa Biesiada Karnawałowa w Bratoszewicach, Regionalny Pokaz Potraw Ziemi Łęczyckiej;

---

⁵ Strategia Rozwoju Gminy Parzęczew na lata 2009 – 2015

upowszechnia dostęp do Internetu mieszkańcom, organizuje spotkania, które mają na celu wymianę poglądów i doświadczeń; czynnie współpracuje z 16 Kołami Gospodyń Wiejskich na terenie gminy Parzęczew oraz z Fundacją „PRYM” w Parzęczewie. W ramach swojej działalności stowarzyszenie utworzyło centrum kultury wsi sołectwa Światowa. Członkinie Stowarzyszenia staropolskim zwyczajem przygotowują wieńce dożynkowe, organizują lokalne pokazy potraw w Centrum Odnowy Wsi w Parzęczewie m.in. dla uczestników Forum Młodych Rolników, czy wojewódzkiej konferencji „Podejście LEADER w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”. Kobiety ze stowarzyszenia organizują pokazy potraw nie tylko dla miejscowych gości, ale również dla gości z zagranicy m.in. z Ukrainy. Do najważniejszych zadań organizacji należy także: działalność ukierunkowana na rozwój społeczeństwa informacyjnego i obywatelskiego, integracja mieszkańców wsi, organizacja imprez kulturalnych, towarzyskich i sportowych, współpraca z samorządem mieszkańców wsi i władzami gminy w zakresie tworzenia lepszych warunków do życia na wsi oraz do rozwoju oświaty, kultury, sportu i rekreacji, promocja lokalnych tradycji i zwyczajów oraz wyrobów regionalnych, propagowanie ekologicznej produkcji rolnej i lokalnych potraw, dbałość o środowisko naturalne, organizowanie działalności szkoleniowej i doradczej dla dzieci i młodzieży oraz rolników, organizacja turystyki i rekreacji wśród mieszkańców, rozwój turystyki konnej i aktywnych form rekreacji.

Stowarzyszenie pozyskuje środki na działalność poprzez realizację projektów m.in.:

1. „Kolorowe lato w Światowej” w ramach konkursu „Pożyteczne wakacje 2008” zorganizowanego przez Fundację Wspomagania Wsi (FWW) w Warszawie, wartość dotacji - 3.000 zł,
2. „Biesiadny Piknik Rodzinny w Światowej” w ramach konkursu „Małe Granty dla społeczności lokalnych” zorganizowanego przez Fundację Rozwoju Gmin „PRYM”, wartość dotacji – 994 zł.

Członkinie Koła Gospodyń Wiejskich w Światowej, które działają w strukturach Stowarzyszenia „Wiejski Ośrodek Kultury” w Światowej zrealizowały także projekt „Świetlicowa przyszłość wsi Światowa” w ramach konkursu „Nasza świetlica II” zorganizowanego przez FWW w Warszawie, wartość dotacji – 19. 994,42 zł.

W 2008r. jedna z członkiń Stowarzyszenia w Światowej zajęła pierwszą nagrodę w ramach Wojewódzkiego Konkursu Łódzki Tygiel Smaków podczas Dni Naturalnej Żywności „NATURA FOOD” w Łodzi, w kategorii potrawy z ryb – „Śledzie z Kontrewersa”.

Akty prawne

Poniżej prezentujemy ustawy i rozporządzenia szczególnie ważne dla zagadnienia ekonomii społecznej. Najważniejszą wśród nich to Ustawa o spółdzielniach socjalnych, ale znajdziemy tu również przepisy dotyczące zatrudnienia i działalności pożytku publicznego.

Zatrudnienie:

Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, (Dz.U. 2003.122.1143, z późn. zmianami).

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r.(Dz.U. 2008r. Nr 69, poz.415 z późn. zmianami.)

Zatrudnienie osób niepełnosprawnych i chorych psychicznie:

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego(Dz.U. 1994, Nr 111, poz. 535, z późn. zmianami)

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2010, Nr 214, poz. 1407 j.t.)

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 grudnia 2007 r. w sprawie zakładów aktywności zawodowej (Dz.U. 2007 nr 242 poz. 1776.)

Spółdzielczość:

Ustawa z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz.U. 2003r. Nr 188 poz. 1848, z późn. zmianami)

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych(Dz.U. 2006.94.651, z późn. zmianami.)

Działalność pożytku publicznego:

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, (Dz.U.z 2010r. Nr 234,poz 1536 – j.t.)

Pomoc społeczna:

Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r., Dz.U. 2009, nr 175, poz. 1362,t.j. z późn. zmianami

Uregulowania europejskie:

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie gospodarki społecznej (2008/2250(INI))

Ekonomia społeczna staje się w ostatnich latach niezwykle interesującym zjawiskiem dla polityków społecznych, zarówno teoretyków (naukowców) jak i praktyków, którzy pracują na co dzień w instytucjach pomocy społecznej, rynku pracy, edukacji i opieki. Zarówno ci pierwsi, jak

i ci drudzy poszukują w ekonomii społecznej nowych możliwości, rozwiązań, instrumentów rozwiązywania kwestii społecznych w Polsce. Ekonomia społeczna stwarza nową przestrzeń dla działalności wielu różnych podmiotów, dla których zysk prywatny nie jest najważniejszym priorytetem aktywności. Podmioty ekonomii społecznej to instytucje i organizacje, które przede wszystkim chcą realizować misję społeczną i osiągać cele społeczne. Zysk jest ważny, ale nie najważniejszy. Ekonomia społeczna to pewna filozofia działania, polegająca na wzajemnej odpowiedzialności różnych grup społecznych za innych. To ekonomia solidarna, ekonomia równych szans. Politycy społeczni w ekonomii społecznej widzą perspektywę na rozwój nowej polityki społecznej, wykorzystującej potencjał ekonomii społecznej. Tradycyjna polityka społeczna, oparta przede wszystkim na instytucjach państwa opiekuńczego (welfare state) i sektor publiczny staje się w dzisiejszych czasach niewystarczająca. Do rozwiązywania coraz bardziej skomplikowanych kwestii społecznych potrzeba jest nowych podmiotów, nowych idei, nowych instrumentów, a także nowej aksjologii. Tego wszystkiego można poszukiwać w ekonomii społecznej. Ekonomia społeczna to w pewnym sensie nowa Trzecia Droga, alternatywna w stosunku do ideologii liberalnej czy socjalistycznej. To takie prowadzenie aktywności gospodarczej i społecznej, która uwzględnia potrzeby różnorodnych grup społecznych, często słabszych, poszkodowanych, marginalizowanych. W ekonomii społecznej mamy do czynienia z bardziej obywatelskim prowadzeniem polityki społecznej, w oparciu o większą odpowiedzialność pracodawców, działaczy i aktywistów społecznych oraz samych uczestników.

IX. MONITORING STRATEGII

Monitoring strategii jest obserwacją realizacji celów strategicznych i realizacji programów operacyjnych wynikających z następnym faz programowania rozwoju. Monitoring realizacji strategii umożliwia: obserwację stanu zaawansowania projektów rozwojowych, umożliwiających aktualną identyfikację problemów w ich realizacji;

- ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację;
- weryfikację zgodności założonych celów i efektywności wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków;
- kontrolę postępu prac związanych z realizacją działań.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem określającym cele i działania do roku 2017 w zakresie problematyki społecznej, wymagającym okresowej aktualizacji do zmian zachodzących w otoczeniu, jak i w samym społeczeństwie.

Przygotowanie projektu dokumentu i jego przyjęcie przez Radę Gminy kończy pierwszy etap planowania. Długookresowy charakter planowania strategicznego w zakresie problematyki społecznej wymaga stałego

śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych i ich uwzględniania w strategii.

Prowadzeniem monitorowania i wdrażania Strategii zajmować się będą Komisja Organizacyjna Rady Gminy w Parzęczewie oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej .

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Parzęczew zostanie przyjęta w formie uchwały Rady Gminy. Strategia jest dokumentem „żywym” i będzie poddawana okresowym modyfikacjom wraz z upływem czasu. Długi horyzont czasowy wymaga planistycznego planowania , w wyniku którego określa się zadania , które poddają się aktualizacji . Wdrażanie zmiany będą także podlegały uchwaleniu przez Radę Gminy.

ZAKOŃCZENIE

Opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Parzęczew pozwoli na celowe, systematyczne i planowe dążenie do osiągnięcia wytyczonego celu.

Realizacja zapisów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych pozwoli, w istniejących uwarunkowaniach społeczno - gospodarczych Gminy Parzęczew, na stopniowe minimalizowanie źródeł zagrożenia bezpieczeństwa socjalnego, a w przyszłości na wyeliminowanie tych zagrożeń. Gminie zaś pozwoli na ograniczenie wydatków na szeroko rozumianą pomoc społeczną i skierowanie większej ilości środków na modernizację i rozwój.

Realizacja strategii wymaga zaangażowania całej wspólnoty. Nie bez znaczenia jest również wsparcie instytucji pożytku publicznego, kościoła czy władz szczebla powiatowego i wojewódzkiego.